

Darīsim KOPĀ!

PALĪDZĪBA IR ŠEIT!

5. lpp.

**Kā saņemt mājokļa pabalstu, ja nepietiek naudas
dzīvokļa rēķinu apmaksai? Pilnīga instrukcija**

PAPILDU RĒĶINI – PRETTIESISKI?

**Augstākās tiesas Senāts aizstāvēja dzīvokļu īpašnieku
strīdā par ūdens zudumu apmaksu: „Iespējams šādas
normas pārkāpa cilvēktiesības”**

6.–7. lpp.

№12 (184), decembris 2023 www.kopaa.lv Svarīgākais par māju apsaimniekošanu un komunālajiem pakalpojumiem

10.–11. lpp.

KĀ UZVEIKT ZIEMU?

**Vai sētniekam ir pienākums ietvi
notīrīt līdz asfaltam?**

**Kurš atbild par sniega aizvākšanu
no pagalma braucamās daļas?**

**Kāds sods gaida automašīnas īpašnieku,
kurš netīra vietu stāvlaukumā?**

2–3. lpp.

„DARBS RIT PILNĀ SPARĀ!”

**Pārvaldīšanas uzņēmumā Rīgas namu apsaimniekotājs
pastāstīja par 2023. gada nozīmīgajiem sasniegumiem
un plāniem nākamajai sezonai**

„DARBI RIT PILNĀ SPARĀ!”

Kas notika uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* (RNA) pārvaldītajās mājās 2023. gadā un ko uzņēmums plāno jaunajā sezonā?

A. ŠEVČENKO

Aizvadītais gads bijis grūts gan dzīvokļu īpašniekiem, gan apsaimniekošanas organizācijai. Kā to izdzīvoja viens no lielākajiem valsts apsaimniekošanas uzņēmumiem – Rīgas namu apsaimniekotājs?

Igor Trubko, RNA padomes priekšsēdētājs

„Pārņemām piecas mājas”

Šogad aprit 18 gadi kopš apsaimniekošanas uzņēmuma *Rīgas namu apsaimniekotājs* dibināšanas, tā teikt, – ir sasniegta pilngadība. Šobrīd uzņēmums apkalpo ap 300 māju Rīgā un Rīgas reģionā, tostarp Jūrmalā, Salaspilī un Garkalnē, stāsta RNA padomes priekšsēdētājs Igor Trubko.

– Šogad RNA pārvaldībā nonākušas vēl piecas mājas, – stāsta Igor Trubko. – Savukārt no mums aizgājušas tikai divas mājas, ko es uzskatu par ļoti labu rezultātu.

– **Kāpēc cilvēki nāk uz RNA?**

– Piedāvājam klientiem ekonomiski pamatotu pakalpojumu cenu – bez uzcenojumiem. Turklāt jau no pašiem pirmsākumiem mums ir izveidota īpaša sistēma, kurā svarīgi lēmumi par remontu, labiekārtošanu, ietaupījumiem ir atkarīgi no pašiem dzīvokļu īpašniekiem.

– **Kāpēc kādas mājas iedzīvotāji izvēlas aiziet?**

– Mūsu pakalpojuma cenā nav iekļauti ekstra klases pakalpojumi. Ja mājas iedzīvotāji vēlas daudz papildu pakalpojumu, viņiem ir izdevīgāk, piemēram, pārņemt apsaimniekošanu savās rokās.

– **Kas šogad mainījies apsaimniekotājiem un dzīvokļu īpašniekiem?**

– Ir mainījusies tiesu prakse apdrošināt dzīvokļu bojājumu gadījumos. Tagad, ja ir noticis negadījums

mājā, kurā ir bojāts atsevišķs apdrošināts dzīvoklis, tiesa arvien biežāk pieņem lēmumus par zaudējumu piedziņu no apsaimniekošanas organizācijas. Tas notiek gadījumos, kad mājā inženiersistēmām vai konstrukcijām ir beidzies normatīvais kalpošanas laiks un apsaimniekotājs nav operatīvi aicinājis īpašniekus balsot par to maiņu.

– **Ko tas nozīmēs dzīvokļu īpašniekiem?**

– Mūsu uzņēmums nākamajā gadā organizēs dzīvokļu īpašnieku rakstisku aptauju, aicinot balsot par savu laiku nokalpojušo komunikāciju maiņu. Ir svarīgi nepalaid garām šādu aptauju un pieņemt pārdomātu lēmumu par remontdarbiem un to finansējuma avotiem.

– **Ko jūs īpaši izceltu RNA darbā 2023. gadā?**

Ar pilnu jaudu sāka darboties RNA dambretes klubs. Šajā laikā kluba biedri izcīnījuši medaļas Latvijas čempionātā, notiek iknedēļas nodarbības bērniem, tiek organizēti turnīri. Patikami, ka RNA telpas tiek izmantotas tik lietderīgam mērķim un bērni var apgūt spēli, maksājot tikai par trenera darbu.

„Maksājumu disciplīna – 98%”

RNA valdes priekšsēdētāja Taisa Štāle stāsta, ka nākamajā gadā uzņēmuma klienti piedzīvos tikai nelielu pakalpojumu maksas pieaugumu 2–5% apmērā.

– Tas saistīts ar minimālās algas paaugstināšanu no 620 līdz 700 eiro un objektīvu citu izmaksu pieaugumu.

– **Kādas vēl izmaiņas skars dzīvokļu īpašniekus?**

– Nesen ir mainījusies likumdošana, kas nosaka darbu ar parādnīkiem, tā-

Taisa Štāle, RNA valdes priekšsēdētāja

pēc 2024. gadā būs spiesti šo darbu paātrināt. Tas nozīmē stingrāku rēķinu apmaksas uzraudzību, tostarp to, kā iedzīvotāji ievēro vienošanos par pakāpenisku parādu dzēšanu.

– **Kāda RNA vispār ir situācija ar iedzīvotāju parādiem?**

– Mūsu klientu maksājumu disciplīna ir ļoti laba, tā ir 98–99%, neskato ties uz tarifu pieaugumu.

– **Kādus jaunus pakalpojumus piedāvāsi klientiem?**

– Daudzu māju iedzīvotāji šobrīd vēlas piedalīties pašvaldības vai finanšu institūcijas *Altum* līdzfinansējuma programmās remontdarbu veikšanai. Taču tur būtisks nosacījums ir īpašnieku biedrību izveide, attiecīgi šīm biedrībām ir jāorganizē atsevišķa grāmatvedība. Šogad RNA saņēma Valsts ieņēmumu dienesta licenci un tagad var sniegt grāmatvedības pakalpojumus īpašnieku sabiedrībām.

– **Vai šādu pakalpojumu var saņemt biedrība, kas patstāvīgi apsaimnieko savu īpašumu?**

– Jā, protams.

– **Vai iedzīvotāji turpina veidot uzkrājumus nākotnē plānotiem remontdarbiem?**

– Jā, un ļoti aktīvi – šogad no uzkrājumu līdzekļiem remontdarbos tika ieguldīti aptuveni 2 miljoni eiro. Tikmēr dzīvokļu īpašnieki gada 11 mēnešos jau ir uzkrājuši aptuveni 1,5 miljonus eiro remontdarbiem nākamajā sezonā.

– **Ko darīt, ja mājai nepieciešams remonts, bet vēl nav uzkrāts nepieciešamais līdzekļu apjoms?**

– Šādā gadījumā dzīvokļu īpašnieki var izmantot kredītlīniju, ko mēs ļaujam lietot sadarbībā ar finanšu institūciju *Altum*. Tā ļaus viņiem pabeigt darbus jau 2024. gadā un par to maksāt pakāpeniski. Pieļaujam, ka dzīvokļu īpašniekiem nākamajā sezonā šiem mērķiem būs pieejams aptuveni miljons eiro.

„Iedzīvotāji labprāt piedalās remontdarbu organizēšanā!”

RNA galvenā inženiere Viktorija Kurajeva atzīmē, ka 2023. gadā daudzu māju iedzīvotāji turpinājuši mainīt iekšējās inženiersistēmas, kas jau sen bija savu laiku nokalpojušas.

– Vispirms mājas pārstāvji ierodas uz konsultāciju, tad pēc kopības lēmuma pieņemšanas meklē palīdzību remontdarbu organizēšanā un būvnieku izvēlē.

– **Cik izmaksāja cauruļu nomaiņa 2023. gadā?**

– Ja par piemēru ņemam deviņstāvu ēku, kur katrā dzīvoklī ir viens vai divi aukstā, karstā ūdens un kanalizācijas stāvvadu komplekti, tad šajā sezonā viena stāvvadu komplekta nomaiņa līdz deviņu stāvu augstumam ar elektroinstalāciju cauri starpstāvu griestiem izmaksāja 5,5–6 tūkstošus eiro. Ir mājas, kuru iedzīvotāji katru gadu maina stāvvadus par tādu summu, kādu viņiem ir izdevies uzkrāt kopējā fondā, bet ir arī iespēja nomainīt visus stāvvadus uzreiz. Šajā gadījumā iedzīvotāji var slēgt līgumu ar RNA par pakāpenisku darba samaksu divu līdz trīs gadu periodā.

– **Kuras mājas jūs varētu uzslavēt par aktīvu sadarbību ar apsaimniekošanas uzņēmumu remontdarbu organizēšanā?**

– Piemēram, neliela divstāvu māja Saulkrastu ielā 2/1, Rīgā 2023. gada sākumā pārnāca uz RNA un gandrīz uzreiz reaģēja uz mūsu ierosinājumu nomainīt jumtu. Uzņēmums *Wall* veik-

Viktorija Kurajeva, RNA galvenā inženiere

smīgi pabeidza darbu, māja šo ziemu jau zem jauna jumta, tā novēršot tās turpmāku bojāšanu.

Mājā Kartupeļu ielā 45 šogad nomainīti visi stāvvadi: caurules bija stipri aizaukušas un radīja problēmas ar ūdens padevi.

Lielu darbu veicām Salaspilī, kur uzņēmums *Salaspils Siltums* izdeva rīkojumu par siltummezglu modernizāciju. Pirms apkures sezonas sākuma sadarbībā ar uzņēmumu *Termotex* veicām to rekonstrukciju. Iedzīvotājiem tas nozīmē drošu siltuma piegādi un ilgtermiņā arī siltuma ekonomiju.

Šogad daudzu māju iedzīvotāji nolēma remontēt ieejas mezglus, konkrēti – pakāpienus. Eksploatācijas laikā lieveni plaisājuši, nošķiebušies, daļēji iebrukuši, vietām pat kļuvuši nedroši.

Šādus darbus esam veikuši daudzās mājās, piemēram, lietuviešu projekta mājā Vecmīlgrāvja 1. līnijā 45, Staļina laika mājā Valguma ielā 22, Rigondas gatvē 6 un pat jaunbūvē Jūrmalā Dzin-taru prospektā 39. Runājot par jaunbūvēto māju kvalitāti, bieži vien gribētos, lai tā būtu labāka.

– **Kāds ir koplietošanas ceļu stāvoklis pagalmos?**

– Tas ir vēl viens sāpīgs jautājums. Tagad Rīgā sākusies pašvaldības līdzfinansējuma programma teritoriju labiekārtošanai, taču atsevišķu māju iedzīvotāji vairs nevarēja sagaidīt pilsētas palīdzību. Piemēram, mājas iedzīvotāji Bērzpils ielā 3 pasūtīja celiņa un ietves rekonstrukciju par saviem līdzekļiem. Šāds darbs mājai ar trīs ieejām šogad izmaksāja 15–18 tūkstošus eiro.

„Pabeigta septiņu māju renovācija”

RNA attīstības direktors Aleksandrs Sakovskis pastāsta par uzņēmuma pa-

Nākamajā gadā uzņēmuma klienti piedzīvos tikai nelielu pakalpojumu maksas pieaugumu 2–5% apmērā. Tas saistīts ar minimālās algas paaugstināšanu no 620 līdz 700 eiro un objektīvu citu izmaksu pieaugumu.

Šogad vienlaikus pabeidzām renovācijas darbus septiņās vietās. Lielākā no siltinātajām mājām ir 38 dzīvokļi, bet mazākajā ir tikai 16 dzīvokļi.

Aleksandrs Sakovskis, RNA attīstības direktors

nākumiem, vērienīgi siltinot un renovējot mājas.

– Šogad vienlaikus pabeidzām renovācijas darbus septiņās vietās. Lielākā no siltinātajām mājām atrodas Brīvības ielā 352, tajā ir 38 dzīvokļi, bet mazākajā ir tikai 16 dzīvokļi, un tā atrodas Maskavas ielā 137.

Katrs projekts bija savā ziņā grūts, taču veiksmīgi risinājām problēmas un centāmies rast kompromisus. Uzreiz teikšu, ka nevienā no septiņām mājām renovācija netika pabeigta bez projekta vai energoaudita rezultātu labošanas vai tāmes grozīšanas. Tas nozīmē, ka RNA darba pienākumos ietilpa ne tikai mājas sagatavošana būvdarbiem, bet arī ikdienas situāciju uzraudzība līdz pašam projekta finišam.

Esam gandarīti par darba rezultātiem un iegūto pieredzi. Daudzi citi organizatori nepaguva informāciju par savu darbu iesniegt *Altum* noteiktajā laikā, bet mēs visus uzdevumus pasējām pabeigt.

– Vai RNA apsaimniekotās mājas piedalījās arī Rīgas pašvaldības re-

montdarbu līdzfinansēšanas programmās?

– Jā, ar pašvaldības līdzfinansējuma atbalstu divās mājās Ģertrūdes ielā 99/1 un Valmieras ielā 39 tika nostiprināti pagraba pārsegumi, savukārt mājās Artilērijas ielā 56 un Skārņu ielā 7 tika remontētas fasādes un jumti.

– Vai nākamgad arī turpināsi veikt remontus ar Rīgas pašvaldības līdzfinansējumu?

– Jā, pieteikumi palīdzības saņemšanai bīstamo situāciju novēršanas programmā 2024. gadā ir iesniegti par mājām Avotu ielā 16, Ģertrūdes ielā 99/2 un Krišjāņa Valdemāra ielā 119. Strādājam arī ar pieteikumiem no iedzīvotājiem, kuri vēlas saņemt līdzfinansējumu fasādes remontam.

– Rīgas pašvaldība šogad sāka īstenot līdzfinansējuma programmu iekšpagalmu labiekārtošanas darbiem. Vai palīdzēsiet iedzīvotājiem to izmantot?

– Jā noteikti. Galu galā Rīgas pašvaldība piedāvā līdzfinansējumu līdz 50% apmērā no darbu izmaksām, bet ne vairāk par 10 000 eiro nelielām lab-

iekārtošanas programmām vai ne vairāk par 30 000 eiro lielai programmai. Esam sākuši darbu ar iedzīvotājiem, apkopojot viņu vēlmēs, un pamazām gatavojamies iesniegt pieteikumus.

– Kuru māju jūs vēlētos īpaši izcelt kā veiksmīgo sadarbības partneri 2023. gadā?

– Tā laikam ir māja Artilērijas ielā 56. Iedzīvotājiem šajā mājā nebija lielu uzkrājumu, taču mājai ļoti bija nepieciešams remonts. Esam sagatavojuši viņiem pieteikumu dalībai Rīgas domes līdzfinansējuma programmā, kas palīdzēs iedzīvotāju izdevumus samazināt par 30 000 eiro. Taču pašvaldība līdzekļus piešķir tikai pēc darbu pabeigšanas. Iedzīvotājiem radās jautājums, kur ņemt naudu, lai veiktu remontu? Pēc iedzīvotāju lēmuma viņu vārdā iesniedzām pieteikumu aizdevuma saņemšanai finanšu institūcijā *Altum*, kur šādiem gadījumiem ir speciāla programma. Izrādās, ka apsaimniekotāja kompetentais darbs un iedzīvotāju iniciatīva palīdzēja mājai izmantot uzreiz divas atbalsta programmas.

– Šogad *Altum* sāka pieņemt iedzīvotāju pieteikumus māju siltināšanas līdzfinansējuma saņemšanai jaunās programmas ietvaros, kur līdz 2026. gadam būs pieejamas dotācijas kopumā 57 miljonu eiro apmērā. Vai RNA apsaimniekotās mājas 2024. gadā varēs saņemt palīdzību renovācijas projektu izstrādei?

– Jā, iedzīvotāju interese par jauno programmu ir, lai gan tā nav tik izdevīga kā iepriekšējā programma 2016.–2023. Šobrīd veicam sagatavošanas un skaidrošanas darbu, reģistrējam māju īpašnieku biedrības un gatavojamies pasūtīt energoauditus. Daudzi iedzīvotāji interesējas par siltināšanu, 3–4 māju iedzīvotāji jau ir gatavi iesniegt pieteikumus. **K**

Akciju sabiedrība
RĪGAS NAMU APSAIMNIEKOTĀJS

Pārvaldām un apsaimniekojam dzīvojamās mājas!
Gaidīti visi, kuri vēlas saņemt izdevīgus piedāvājumus un tarifus!

Rīga, Gogoļa 5, tālrunis 67893079, info@rna.lv

Vācijas ražotāja apkures radiatori **“KERMI”** 25% atlaide no veikala cenas!

Projektēšana, piegāde, montāža, garantija

SIA SANREMS

Ūdens skaitītāju Siltumskaitītāju
Pārbaude – Nomaīņa – Uzstādīšana
Ūdens skaitītāju rādījumu starpības izlīdzināšana

Tāl. 67612523, 67627695, 26327967
Kandavas iela 41a, Rīga

AVĪZI BEZ MAKSAS VAR SAŅEMT:

- **Veselības centrā 4**, Krišjāņa Barona ielā 117
- **Bolderājas poliklīnikā**, Kapteiņu ielā 7
- **Rīgas domes Labklājības departamentā**, Baznīcas ielā 19/23
- **Rīgas Sociālā dienesta**
 - Teritoriālajā centrā **Avoti**, Avotu ielā 31, k-2
 - Teritoriālajā centrā **Bolderāja**, Mežrozīšu ielā 43
 - Teritoriālajā centrā **Vidzeme**, Vidrižu ielā 3, Brīvības gatvē 266
 - Teritoriālajā centrā **Purvciems**, Ieriķu ielā 2b
 - Teritoriālajā centrā **Pļavnieki**, Salnas ielā 2
 - Teritoriālajā centrā **Āgenskalns**, Ed. Smiļģa ielā 46, Ziepju ielā 13
 - Teritoriālajā centrā **Dzirciems**, Baldones ielā 2
 - Teritoriālajā centrā **Ziemeļi**, Hanzas ielā 7
 - Kultūras centrā **Imanta**, Anniņmuižas bulvārī 29
 - Kultūras centrā **Iļģuciems**, Lidoņu ielā 27, k-2
- **Rīgas namu apsaimniekotāja filiālēs**:
 - Gogoļa ielā 5, Rīgā
 - Daugavas ielā 1, Salaspilī
- **Rīgas namu pārvaldnieka iecirkņos un nodaļās**
- Jūrmalā, Skolas ielā 50, Jūrmalas apsaimniekotāju asociācijas birojā
- Jūrmalā, Raiņa ielā 110, aptiekā
- Jūrmalā, Nometņu ielā 10, aptiekā

Nākamo „Darīsim Kopā!” numuru gaidiet 18. janvārī

ABONĒJIET AVĪZI „DARĪSIM KOPĀ!” UZ VISU 2024. GADU!

Darīsim KOPĀ!

Avīze „**Darīsim Kopā!**” – tie ir svarīgākie jaunumi par komunālajiem pakalpojumiem, tarifiem un dzīvojamo māju apsaimniekošanu.

Abonēšanas cenas:

1 mēnesis	0,99 eiro
3 mēneši	2,79 eiro
6 mēneši	5,59 eiro
9 mēneši	9,25 eiro
12 mēneši	10 eiro

Noformējiet abonementu tuvākajā *Latvijas Pasta* nodaļā vai internetā abone.pasts.lv!

„Darīsim Kopā!” INDEKSS – 1255

2024. gadā mēs būsim kopā ar jums KATRU MĒNESI

Darīsim KOPĀ!

Avīze „**Darīsim Kopā!**”
Izdevējs:

SIA „EGO projekts”
Reģistrācijas numurs: 000703294
Tālrunis: 29172377

<http://www.kopaa.lv>
E-pasts: info@kopaa.lv
Rīga, Gogoļa iela 5, LV-1011
Iznāk sadarbībā ar Rīgas apsaimniekotāju asociāciju
Iespiests: SIA „Poligrāfijas grupa Mūkusalā”

Tirāža: 20 000

GAIDĀM KONKRĒTUS SKAITĻUS!

Saeima ir pieņēmusi likumu iedzīvotāju atbalstam apkures un energoresursu rēķinu apmaksai. Rodas jautājums, kurš palīdzību saņems un kurš ne?

Ilona MILLERE

Šogad aukstais laiks sākās jau novembrī, tādēļ daudzi iedzīvotāji ar bailēm gaida nākamās apkures rēķinus. Un ne velti – speciālisti uzsver, ka ārgaisa temperatūras pazemināšanās par vienu grādu siltumenerģijas patēriņa apjomu palielina par 4,6–4,7%.

Pēc meteorologu aplēsēm novembrī vidējā gaisa temperatūra valstī pazeminājās līdz +1,7 grādiem, kas ir par 5,5 grādiem zemāka nekā oktobrī.

Aprēķins liecina, ka decembrī saņemtie apkures rēķini (par novembri) būs vismaz par 125% lielāki nekā oktobrī, kad kurināja tikai puse mēnesi.

Ko darīt iedzīvotājiem, kuriem ir grūti samaksāt komunālos maksājumus? Viņiem ir vairāki jaunumi.

■ ■ ■

Lai turpmāk iespējamā straujā enerģijas cenu pieauguma dēļ Latvijas iedzīvotāji nenonāktu pilnīgā nabadzībā, Saeima novembrī pieņēma *Energoapgādes izmaksu valsts atbalsta likumu*.

Jaunais likums nosaka, ka valstī jāveido informācijas sistēma, lai automātiski identificētu tās mazaizsargātās ģimenes, kurām gāzes, elektrības un citu energoresursu straujas sadārdzināšanās gadījumā nepieciešama valsts palīdzība.

Rēķinu apmaksas palīdzības sistēma sāks darboties, ja enerģijas izmaksas pārsniedz Ministru kabineta noteiktos griestus. Tiesa, kādi ir griestu apmēri skaitliskā izteiksmē, vēl nav zināms, darbs pie aprēķiniem vēl turpinās.

■ ■ ■

Tiek pieļauts, ka kārtējās krīzes gadījumā valsts palīdzēs trūcīgākajām ģimenēm apmaksāt elektrību, siltumu, gāzi apkurei, kā arī malku, granulas u. c.

Lai iegūtu informāciju par mazaizsargātām ģimenēm, iestādes analizēs datus no Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un pat Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datubāzēm. Vērtējot ģimenes materiālo stāvokli, sistēma automātiski summē visu kopā dzīvojošo cilvēku ienākumus.

Tas var būt izšķirošs faktors, ja dzīvokli par savu dzīvesvietu ir deklarējušas personas, kuras tajā faktiski nedzīvo. Pareizāk būtu operatīvi lūgt viņus deklarēt dzīvesvietu tajā adresē, kurā šie radnieki vai draugi faktiski dzīvo.

Svarīgi zināt, ka, aprēķinot ģimenes materiālo stāvokli, tiks ņemtas vērā pensijas, algas un citi ienākumi, ko tās locekļi saņēmuši pēdējo 12 mēnešu laikā.

■ ■ ■

Pagaidām nav skaidrs, kādu ienākumu sliekšni Ministru kabinets noteiks tām ģimenēm, kurām pienāksies valsts palīdzība energoapgādes izmaksu kompensēšanā.

Taču jau tagad zināms, ka straujas enerģijas tarifu paaugstināšanas gadījumā šādas ģimenes palīdzību saņems automātiski. Atbalsts attieksies uz centralizēto apkuri, kā arī uz gāzi, ko ģimene izmanto apkurei, un pirmajiem 100 kilovatiem elektroenerģijas. Par malkas un cita individuālā kurināmā daļēju apmaksu iedzīvotājiem, tāpat kā pagājušajā ziemā, būs jāvērsas savā pašvaldībā. **K**

MŪSU RĒĶINU SMAGUMS!

Uzņēmums *Rīgas namu pārvaldnieks* – maksājumu disciplīna ir 82%

Šajā gadā daudzdzīvokļu māju piešķiršana apkurei Rīgā pārsvarā noritējusi raiti. Taču atsevišķās mājās siltums parādījās vēlāk nekā vidēji Rīgā. Iemesls bija iedzīvotāju parādi, kas pārsniedz 20% no iepriekšējā apkures sezonā saņemtā siltumenerģijas izmaksu apjoma.

Kāds Rīgā ir stāvoklis ar komunālajiem parādiem? Baltijā lielākā apsaimniekošanas uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* (RNP) valde pārskatā par 2023. gada deviņiem mēnešiem atzina, ka iedzīvotāju maksāspēja nav stabila.

Parādu vairāk nekā gadu iepriekš

Pārskatā teikts, ka salīdzinājumā ar augustu iedzīvotāju parādi samazinājušies par 0,5%. Tomēr gada griezumā tie pieauguši par 1%.

Lielāki vai mazāki parādi ir 39 000 RNP klientu, kas ir par 0,4% vairāk nekā gadu iepriekš.

Septembrī maksājumu disciplīna uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* apsaimniekotajos namos sasniedza 82% un, salīdzinot ar pagājušo gadu, samazinājās par gandrīz 2,5%.

Uzņēmuma valde šo situāciju skaidro ar to, ka rēķinu apjoms septembrī pieauga par 1%, salīdzinot ar augustu, un pat par 3%, salīdzinot ar 2022. gada septembri.

not ar augustu, un pat par 3%, salīdzinot ar 2022. gada septembri.

Parādu piedzinēji piedzen parādu no katra otrā parādnieka

Šādā situācijā RNP turpina parādnieku lietas nodot uzņēmumiem, kas nodarbojas ar naudas atgūšanu ārpusstiesas kārtībā. Viņiem parādu piedziņa padodas veiksmīgi: no katra otrā parādnieka nokavēto rēķinu apmaksu izdodas atgūt pilnā apmērā.

„Pagājušajā gadā pārskatījam uzņēmuma iekšējo kārtību darbā ar debitoriem,” Saeimas Mājokļu apakškomisijas sēdē atskaitījās uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* pārstāve **Elīna Radziņa**. – Piemēram, ieviesām automātisko atgādinājumu.

Tagad dzīvokļu īpašnieki no RNP saņem atgādinājumu par pirmo laikus neapmaksāto rēķinu. Kā stāsta Elīna Radziņa, pēc tam īpašniekiem ir dots zināms laiks samaksāt apsaimniekotajam vai arī iet uz pārrunām un vienoties par pakāpenisku parāda dzēšanu:

– Ja cilvēks nereaģē, tad pēc 90 dienām lietu nododam parāda ārpusstiesas piedziņas uzņēmumam.

Tiesu izpildītāji: „Dzīvokļa pārdošana izsolē ir galējais līdzeklis”

Un tomēr lielākais lietu portfelis par iedzīvotāju parādiem uzņēmumam *Rīgas namu pārvaldnieks* ir nevis pie parādu piedzinējiem, bet gan tiesu izpildītājiem.

Latvijas Tiesu izpildītāju padomes priekšsēdētāja Iveta Kruka Saeimas Mājokļu apakškomisijas sēdē atgādināja, ka viņas kolēģi parāda piedziņas procesu sāk tikai ar tiesas lēmumu:

– Šī iemesla dēļ var gadīties, ka ēkā ir vairāki dzīvokļi ar lieliem parādiem, bet mēs strādājam tikai ar vienu dzīvokļa īpašnieku.

Tāpat tiesu izpildītāju izpildu lietās ir daudz gadījumu, kad parādu piedzīt nav iespējams, jo cilvēkam nav ne naudas, ne nekustamā īpašuma. Tas attiecas arī uz tiem gadījumiem, kad parādniekam izdodas pārdot vai uzdāvināt dzīvokli, pirms tiesa pieņem lēmumu par parāda piedziņu:

– Ja nemaksātājs ir dzīvokļa īpašnieks, piedziņa ir vienkāršāka. Šajā gadījumā reģistrā tiek izdarīta atzīme par parāda piedziņu, un tas kļūst par šķērslī šī īpašuma atsavināšanai. Proti, nemaksātājs šādu dzīvokli nevar ne pārdot, ne dāvināt un pavisam ekstrēmā situācijā tam var tikt piemērota parāda piedziņa.

Tas nozīmē, ka parādnieka dzīvoklis tiks pārdots izsolē. Taču pēdējā laikā tiesu izpildītāji parādu par nekustamajiem īpašumiem piedzen tikai pēc vienošanās ar kreditoru – uzņēmumu *Rīgas namu pārvaldnieks*.

Vairumā gadījumu parādu tomēr cenšas piedzīt no nemaksātāju ienākumiem vai cita īpašuma.

Labākais risinājums – brīvprātīga vienošanās

– Parādnieks, kuram nav ienākumu, ir relatīvs jēdziens, – saka Iveta Kruka. – Šodien tāds cilvēks nestrādā, rīt nestrādā, bet parīt aiziet uz darbu. Par to nekavējoties saņemam informāciju no Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras un sākam parāda piedziņu no parādnieka ienākumiem.

Taču tiesu izpildītāju redzeslokā nonākušais cilvēks var izvairīties no nepatīkamām, ja panāk vienošanos ar apsaimniekošanas uzņēmumu par labprātīgu parāda samaksu. To var izdarīt gan pirms tiesas, gan pēc sprieduma pasludināšanas.

– Ja parādnieks pats šo lietu vēlas atrisināt gudri un piekrist parādu samaksāt pa daļām, piemēram, 100–200 eiro mēnesī, tad, vienojoties ar kreditoru, varam pārtraukt parāda piedziņu no parādnieka ienākumiem, – apliecināja Kruka. – Tāpat nevēršim piedziņu pret parādnieka nekustamo īpašumu, ja pastāv kaut vismaz viena iespēja saprātīgā termiņā atgūt līdzekļus citā veidā.

– Kādu laika periodu jūs uzskatāt par saprātīgu?

– Man par to bieži jautā. Parasti atbildu, ka kreditoram jābūt apmierinātam ar parāda samaksu gada vai divu gadu laikā. Protams, katrā gadījumā ir jāvērtē parāda lielums un dzīvokļa īpašnieka uzvedība.

Piemēram, labprātīgi samaksājot vienu parādu namu pārvaldei, cilvēkam nevajadzētu uzkrāt citus. **K**

KATRU GADĪJUMU VĒRTĒJAM INDIVIDUĀLI!

No 2024. gada 1. janvāra vēl vairāk ģimeņu varēs saņemt dzīvokļa pabalstu, un maksājumu apmērs palielināsies

Liene VARGA

Dzīvokļu īpašniekiem un īrniekiem, kuriem šobrīd nepietiek līdzekļu dzīvokļa rēķinu apmaksai, pēc dzīvokļa pabalsta jāvēršas ar iesniegumu Rīgas pašvaldības Sociālajā dienestā. Atsevišķām ģimenēm par komunālajiem pakalpojumiem, īri un pat par internetu pienākas kompensācija 100 procentu apmērā.

Dzīvokļa pabalsts tiek aprēķināts kā starpība starp garantēto minimālo ienākumu, kas reizināts ar speciālo koeficientu, un jūsu faktiskajiem izdevumiem par komunālajiem un citiem pakalpojumiem.

Galvenais – zināt formulu

Aprēķināt, vai personai pienākas dzīvokļa pabalsts, var katrs pats. Lai to izdarītu, jāizmanto MK noteikumos Nr. 809 *Noteikumi par mājāsaimniecības materiālās situācijas izvērtēšanu un sociālās palīdzības saņemšanu* dotā formula:

$$P_{\text{maj}} = (GMI^1 + GMI^2 \times N) \times KOEF + K - I, \text{ kur}$$

P_{maj} – pabalsta apmērs;

$(GMI^1 + GMI^2 \times N)$ – garantētā minimālā ienākuma sliekšņu summa mājāsaimniecībai;

GMI^1 – garantētā minimālā ienākuma sliekšnis pirmajai vai vienīgajai personai mājāsaimniecībā;

GMI^2 – garantētā minimālā ienākuma sliekšnis katrai nākamajai personai mājāsaimniecībā;

N – pārējo personu skaits mājāsaimniecībā;

$KOEF$ – koeficients, kas noteikts normatīvajos aktos par sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību;

K – rēķinos vai kvītīs aprēķinātā maksājumu summa par attiecīgo periodu (nepārsniedzot šo noteikumu 3. pielikumā norādīto vai pašvaldības saistošajos noteikumos noteikto izdevumu summu);

I – mājāsaimniecības kopējie ienākumi (ieskaitot attiecīgajā mēnesī saņemto garantētā minimālā ienākuma pabalsta apmēru).

**Lai aprēķinātu pabalstu, jāatce-
ras, ka garantētais minimālais
ienākums (GMI) līdz 2023. gada
31. decembrim ir noteikts 125
eiro mēnesī pirmajam mājśaim-
niecības loceklim un 87,5 eiro
katram nākamajam.**

Koeficienti būs atšķirīgi

Pēc tam jums ir jānosaka, kuri mājokļa pabalsta faktori attiecas uz jūsu ģimeni. Šie koeficienti

Fakts

Aptuveni 21 000 rīdzinieku 2023. gada pirmajā pusgadā no pašvaldības saņēma dzīvokļa pabalstus vairāk nekā 14 miljonu eiro apmērā.

noteikti jaunajā *Sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu likuma* redakcijā:

■ vienuļai pensijas vecuma personai vai vienuļai personai ar invaliditāti – koeficients 2,5 (tas ir, tiesības uz pabalstu pienākas personai, kurai pēc normatīvos paredzēto rēķinu apmaksas mēnesī pāri paliek mazāk par 312,5 eiro);

■ mājśaimniecībai, kurā ir tikai pensijas vecuma cilvēki vai invalīdi – koeficients 2 (250 eiro par pirmo ģimenes locekli, 175 eiro par katru nākamā);

■ mājśaimniecībai, kurā ir pensijas vecuma personas vai personas ar invaliditāti un bērni – koeficients 2 (par pirmo ģimenes locekli 250 eiro, par katru nākamā 175 eiro);

■ pārējām mājśaimniecībām – koeficients 1,5 (par pirmo ģimenes locekli 187,5 eiro, par katru nākamā 131,25 eiro).

Ņemsim kalkulatoru!

Pamēģināsim aprēķinus veikt kopā!

Pieņemsim, ka vienuļa seniora pensija ir 400 eiro mēnesī un par komunālajiem maksājumiem viņam jāsamaksā 160 eiro. Dzīvokļa pabalsts viņam tiks aprēķināts pēc formulas $P_{\text{maj}} = 125 \times 2,5 + 160 - 400$. Izrādās, ka par konkrētu mēnesi šādam senioram atbilstīgi pašreizējiem standartiem pienākas pabalsts 72,5 eiro apmērā.

Bet ja ir divu pensionāru ģimene ar kopējiem ienākumiem 700 eiro un ziemas mēnešos par dzīvokli, telefonu un gāzi viņi samaksā 300 eiro? Dzīvokļa pabalsts viņiem tiks aprēķināts pēc formulas $P_{\text{maj}} = (125 \times 2 + 87,5 \times 2) + 300 - 700$. Ģimenei pienākas dzīvokļa pabalsts 25 eiro apmērā.

**Protams, lai saņemtu dzīvok-
ļa pabalstu, ģimenei ir jāatbilst
arī citiem tās materiālā stāvok-
ļa vērtēšanas kritērijiem. Pie-
mēram, ģimenes loceklim nevar
piederēt vairākas automašīnas,
lieli uzkrājumi bankā utt.**

Sociālais dienests atgādina, ka katrs gadījums tiek vērtēts individuāli. Turklāt dzīvokļa pabalsts tiek izsniegts tikai komunālo un sadzīves pakalpojumu standarta summas apmaksai.

Jaunais gads – pārmaiņas!

No 2024. gada 1. janvāra tiks palielināts garantētais minimālais ienākums, kas ir bāzes vērtība dzīvokļa pabalstu aprēķināšanai. Paredzams,

Kam ir tiesības pieprasīt dzīvokļa pabalstu?

Pabalstu saņemšana Rīgā:

- cilvēks personai jābūt deklarētai pašvaldības teritorijā un viņai ir jādzīvo deklarētajā adresē;
- ģimenes uzkrājumi bankas kontos nedrīkst pārsniegt 313 eiro pirmajai personai un 219 eiro katram nākamajam ģimenes loceklim;
- ģimenē nedrīkst būt vairāk par vienu automašīnu (ja ģimenē ir bērni, tad ne vairāk par diviem motorizētiem transportlīdzekļiem);
- personas īpašumā var būt zemes gabals, bet ne lielāks par pieciem hektāriem un neliels skaits saimniecības ēku; ja cilvēkam pieder cits apdzīvojams īpašums, teiksim, ziemas lauku māja, tad viņš pabalstus saņemt nevarēs;
- personai jāatbilst arī vēl citām normatīvo aktu prasībām.

ka pēc tam atkal pieaugs to iedzīvotāju skaits, kuriem būs tiesības saņemt pašvaldības palīdzību rēķinu apmaksai.

Sākot ar jauno gadu, GMI pieaugs līdz 137 eiro par pirmo ģimenes locekli un līdz 96 eiro par katru nākamā.

Tas nozīmē, ka, piemēram, vienuļš pensionārs varēs pretendēt uz dzīvokļa pabalstu, ja viņam pēc visu normatīvo rēķinu nomaksas uzturēšanas izdevumiem paliks mazāk par 342,5 eiro mēnesī.

Ņemsim no mūsu piemēra vienuļo senioru ar 400 eiro lielo pensiju un izdevumiem par komunālajiem un sadzīves pakalpojumiem 160 eiro mēnesī.

Pēc 2024. gada 1. janvāra viņš joprojām varēs pieprasīt dzīvokļa pabalstu. Tikai par viņa rēķiniem pašvaldība maksās nevis 72,5 eiro, bet 102,5 eiro mēnesī.

Pieaugums ir manāms!

Vai tas nav biedējoši?

Lūdzot palīdzību pašvaldībai, dzīvokļa īpašniekam vai īrniekam jābūt gatavam, ka Sociālā dienesta darbinieki rūpīgi vērtēs viņa materiālo stāvokli un pat ieradīsies viņa dzīvesvietā uz pārbaudi.

– Dzīvē radās grūtības, tādēļ vērsos Rīgas pašvaldībā pēc dzīvokļa pabalsta, – sociālajos tiklos raksta rīdziniece Liāna. – Šodien no sociālā dienesta saņēmu ziņu, ka ir jāapseko mana māja. Vai tas ir pareizi?

Citi iedzīvotāji steidzās sievieti nomierināt un pat pārmeta viņai vēlmi saņemt palīdzību, neizpildot pat minimālās pašvaldības prasības.

– Esmu vairākas reizes sniegusi dokumentus sociālajā dienestā, lūdzot palīdzību. Katreiz dienesta darbinieki ieradās pie manis uz pārbaudi, – stāsta Terēze. – Pārbaudīja istabu skaitu, ērtības, krāšņu esamību, ja mājā ir krāsns apkure un esmu lūgusi naudu malkas iegādei. Nevienš neskātās tavā ledusskapī un arī neuzdod mulķīgus jautājumus.

– Ja pašvaldība piešķir atbalstu, tad viņiem ir tiesības zināt, kā tu to tērēsi un vai tev tas vispār ir vajadzīgs, komentē Ināra Tjarve.

Un Marija Ivanova uzskata, ka ikvienam pieaugušajam ir precīzi jāsaprot, kā darbojas palīdzības sistēma tiem, kam tas nepieciešams: „Vai jūs vienkārši gribējāt uzrakstīt iesniegumu un saņemt naudu bez jēlkādas pārbaudes?”

Lielākā daļa iedzīvotāju bija vienprātīgi, ka sociālo dienestu darbinieki ir pelnījuši lielāku cieņu, savukārt atbalsta saņēmējiem ar viņiem būtu jāsadarbības atklāti. **K**

VAI „SODI” BIJA LIKUMĪGI?

Tūkstošiem Latvijas iedzīvotāju maksāja papildu rēķinus par ūdens zudumiem, pagāja desmit gadi, līdz Augstākās tiesas Senāts aizstāvēja viņu tiesības

Liene VARGA

Augstākās tiesas Senāts nolēma aizstāvēt visus tos dzīvokļu īpašniekus Latvijā, kuri līdz 2019. gadam no mājas pārvaldniekiem saņēma papildu rēķinus, aprēķinot samaksu par korigētu ūdens patēriņu. Iespējams, ka jau pavisam drīz tūkstošiem cietušo iedzīvotāju varēs pieprasīt savu māju pārvaldīšanas uzņēmumiem pārrēķinu un netaisnīgi iekasēto līdzekļu atmaksu.

Faktiski katrā daudzdzīvokļu mājā Latvijā ik mēnesi ir ūdens patēriņa starpība. Tā rodas, jo pakalpojuma sniedzējs – piemēram, uzņēmums *Rīgas ūdens* – rēķinu par mājas iedzīvotāju patērēto ūdeni izraksta, ņemot vērā mājas komercuzskaites skaitītāja (sauktu arī par mājas kopējo skaitītāju – *redakcijas piez.*) rādījumus. Savukārt iedzīvotāji maksā par patērēto ūdeni, balstoties uz sava dzīvokļa skaitītāju rādījumiem.

Retā mājā dzīvokļu skaitītāju rādījumu summa konkrētā mēnesī precīzi sakrīt ar mājas komercuzskaites mērāparāta rādījumu. Ierasti kopējais skaitītājs mājas ūdens ievadā uzrāda vidēji par 5–20% vairāk kubikmetru nekā iedzīvotāju nodoto individuālo skaitītāju rādījumu summa.

Piemērs: konkrētas mājas iedzīvotāji novembrī pēc komercuzskaites mērāparāta rādījuma iztērējuši 301 kubikmetru ūdens. Savukārt pēc iedzīvotāju nodoto rādījumu summēšanas iznāk tikai 248 kubikmetri. Ūdens starpība ir 53 kubikmetri.

Ko iesākt ar lielākiem vai mazākiem ūdens zudumiem? Kam un kā par to būtu jāmaksā? Likumdevēji jau daudzus gadus ir mēģinājuši atrisināt šo jautājumu.

Šobrīd saskaņā ar Ministru kabineta noteikumos Nr. 1013 noteikto mājas pārvaldnieks maksājumu par ūdens starpību sadala vienādi starp visiem konkrētās mājas dzīvokļu īpašniekiem. Maksa nav atkarīga no tā, cik ūdens pēc dzīvokļa skaitītājiem iztērējuši īpašnieki, ne arī no dzīvokļa platības.

Ja novembrī ūdens starpība desmit dzīvokļu mājā bija 10 kubikmetri, tad decembrī mājas pārvaldnieks to sadalīs vienādi visiem dzīvokļu īpašniekiem. Katram īpašniekam papildus būs jāmaksā par vienu kubikmetru ūdens.

Savukārt laika posmā no 2013. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 21. novembrim Latvijā bija spēkā pavisam cita MK noteikumu Nr. 1013 redakcija – sliktāk pārdomāta un netaisnīga.

Tolaik mājas pārvaldniekiem ne tikai bija tiesības, bet gan pienākums sadalīt kopējo ūdens starpības maksājumu tikai starp tiem ēkas dzīvokļu īpašniekiem, kuri trīs mēnešus pēc kārtas vai nu nebija iesnieguši ūdens skaitītāju rādījumus, savlaicīgi neverificēja skaitītājus, vai arī viņu dzīvokļos vispār nebija ūdens skaitītāju.

Ja mājā šādu pārkāpēju nebija, pārvaldnieks samaksu par x ūdens starpību sadalīja starp visiem dzīvokļu īpašniekiem

Šī norma atviegloja dzīvi pārvaldīšanas uzņēmumiem, bet dzīvokļu īpašnieki to uzskatīja par ārkārtīgi netaisnīgu. Galu galā kopējie mājas ūdens zudumi mēnesī vienā objektā teorētiski varēja sasniegt 100–200 kubikmetrus.

Izrādījās, ka cilvēks, kurš aizmāršības vai slimbības dēļ nav laicīgi nodevis ūdens skaitītāja rādījumus, drīz vien varēja saņemt papildu rēķinu no pārvaldīšanas uzņēmuma par 100–500, pavisam ekstrēmā gadījumā – pat 1000 eiro.

Kā ilustrācija iepriekš teiktajam ir mūsu avīzes *Darīsim kopā!* lasītājas Marijas K. piedzīvotais 2016. gadā.

„Jau daudzus gadus abonēju jūsu laikrakstu, tādēļ nevaru nemeklēt padomu,” raksta Marija K. „Mans tēvs bija dzīvokļa īpašnieks Rīgā. Būdams ļoti organizēts cilvēks, viņš iesniedza ikmēneša skaitītāju rādījumus un visus rēķinus par komunālajiem un citiem pakalpojumiem maksāja akurāti norādītajos termiņos, tātad bija atbildīgs saimnieks. Šī gada februārī tētis nonāca slimnīcā ar insultu vissmagākajā formā, viņš bija praktiski paralizēts un aprīļa sākumā slimnīcā nomira.

Mans darbs ir saistīts ar komandējumiem, tādēļ pēc tēva nāves mantojuma lietas varēju sākt kārtot tikai jūnijā. Pagāja vēl kāds laiks, lai atrastu dzīvokļa atslēgas (tēta mantās to nebija).

Patiesībā dzīvokli iekļuvi tikai jūlijā un drīz vien saņēmu rēķinu no mājas pārvaldnieka, kurā papildu ikmēneša komunālajiem maksājumiem bija iekļauta izdevumu pozīcija par ūdens zudumiem visā mājā divu mēnešu periodā ap 600 kub. m. par 998,70 eiro (faktiski – ap 500 eiro mēnesī!).

Rūpīgi iepazinies ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1013, uz kuru pamata tika izrakstīts šis rēķins, jau nākamajā dienā pārvaldīšanas uzņēmumam iesniedzu iesniegumu, kurā aprakstīju visus lietas apstākļus un lūdzu pārrēķināt parādu. Atbildē saņēmu atteikumu – sak’ pārvaldnieks rīkojies tiesiski un tikai dzīvokļu īpašnieku kopsapulce varot mani atbrīvot no samaksas par kopējo mājas ūdens zudumu. Lai to izdarītu, visus pārējos kaimiņus būtu jālūdz sadalīt maksājumu par korekciju savā starpā, taču šādu risinājumu gluži vienkārši nebija iespējams realizēt!

Vērsos pēc padoma tiesībsarga birojā un saņēmu speciālistu atbildi, kas pēc būtības un gara atgādināja visas iepriekšējās: Latvijā šo jomu regulē MK noteikumu Nr. 1013 prasības, un manā situācijā viss ticis aprēķināts, ievērojot normatīvo regulējumu. Pārsteidzoši, ka pat tiesībsargs nebija apsvēris, vai noteiktā kārtība atbilst cilvēktiesībām un pamattiesību aktiem. Lai gan šķiet, ka tieši par to būtu jāatbild cilvēktiesību aizstāvim.”

Marija saprata, ka savu interešu aizstāvbai jāvērsas tiesā. Taču tas radītu papildu izmaksas, un sieviete šaubījās, vai ir vērts sākt tiesvedību.

Tādas šaubas izjuta arī citi dzīvokļu īpašnieki un īrnieki, kuri cietuši no minētā normatīva īstenošanas. Iespējams, ka daži no viņiem pat zaudējuši dzīvokli, ja viņiem nav bijis pa spēkam samaksāt mākslīgi radīto 1000–2000 eiro lielo parādu...

Tomēr tikai nesen kļuvis zināms, ka cietušajiem tomēr ir vērts vērsties tiesā un ar prasību aizstāvēt savas tiesības.

Augstākās tiesas Civillietu Senāts 2023. gada 23. novembrī apturēja uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* prasību pret dzīvokļa īpašnieku, kurš nebija samaksājis parādu par ūdens starpību. Senāts nolēma vērsties Satversmes tiesā ar lūgumu izvērtēt MK noteikumus Nr. 1013 noteiktās ūdens zudumu apmaksas kārtības atbilstību Satversmei tajā redakcijā, kas bija spēkā no 2013. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 21. novembrim.

„Runa konkrēti ir par normu, kas dzīvokļa īpašniekam uzlika par pienākumu no saviem personīgajiem līdzekļiem samaksāt visu starpību par neuzskaitīto ūdeni mājā,” avīzei *Darīsim kopā!* pastāstīja Augstākās tiesas pārstāve Baiba Kataja, sakot: „Senāts uzskata, ka minētais regulējums pārmērīgi ierobežo cilvēktiesības, kuras sargā Satversmes 105. pants.”

Satversmes 105. pants:

„Ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu. Īpašuma piespiedu atsavināšana sabiedrības vajadzībām pieļaujama tikai izņēmuma gadījumos uz atsevišķa likuma pamata pret taisnīgu atlīdzību.”

Nesen kļuvis zināms, ka cietušajiem tomēr ir vērts vērsties tiesā un ar prasību aizstāvēt savas tiesības

■ ■ ■

Augstākās tiesas Senāts atzīst, ka šajā konkrētajā situācijā mājas apsaimniekotājs ūdens zudumos iekļāvis ne tikai to ūdeni, ko konkrētā persona varēja izmantot, bet arī ūdens zudumus, kas radušies avārijas, koplietošanas iekārtu remonta vai tīrīšanas rezultātā.

„Noteikumu Nr. 1013 atbilstīgie punkti zaudēja spēku 2019. gada 22. novembrī,” sacīja Baiba Kataja, „taču tos joprojām piemēro, izskatot strīdus un prasības par laika posmu līdz 2019. gada novembrim.” Lai aizsargātu lietas dalībnieku pamattiesības šādās lietās, kas atrodas dažādās izskatīšanas stadijās, ir jālemj, ka attiecīgā norma nav spēkā no tās pieņemšanas brīža – 2013. gada 1. oktobra.

■ ■ ■

Kāpēc Augstākās tiesas civillietu Senāts, kas savulaik jau skatīja lietas par korigēto ūdens rēķinu apmaksu, tikai tagad vērsās Satversmes tiesā ar prasību vērtēt konkrētas Ministru kabineta noteikumu normas atbilstību Satversmei?

Izrādās, tas noticis, lielā mērā pateicoties vienam dzīvokļa īpašniekam, kurš spītīgi un prasmīgi aizstāvējās pret uzņēmuma *Rīgas namu pārvaldnieks* prasību Civillietā C71257421 (SKC-266/2023). Kā gan vienkāršotā prasība par naudas piedziņu nonāca Augstākās tiesas Senātā, kur par to pieņēma lielai sabiedrības daļai tik nozīmīgu lēmumu?

Viss sākās 2016. gada aprīlī, kad uzņēmums *Rīgas namu pārvaldnieks* vērsās pirmās instances tiesā ar prasību piedzīt no dzīvokļa īpašnieka S. parādu 2941,31 eiro apmērā.

Pirmais spriedums šajā lietā pieņemts tikai 2022. gada 4. aprīlī, kad Vidzemes rajona tiesa apsaimniekotāja prasību apmierināja gandrīz pilnībā, lemjot, ka atbildētājam – dzīvokļa īpašniekam – jāsamaksā 2773,97 eiro liels parāds, kā arī tiesāšanās izdevumi un līgumsods.

Dzīvokļa īpašnieks izmantoja savas tiesības – nepadevās un lēmumu pārsūdzēja Vidzemes rajona tiesā, kas 2022. gada 17. oktobrī spriedumu nemainīja un lēma par labu prasītājam – apsaimniekošanas uzņēmumam.

Taču nenogurdināmais atbildētājs atkal nepadevās un lēmumu apstrīdēja nu jau Augstākās tiesas Civillietu Senātā, pieprasot, lai Senāts vērsās Satversmes tiesā jautājumā par iepriekšminēto Ministru kabineta noteikumu Nr. 1013 punktu atbilstību Satversmei.

Augstākās tiesas Senāts lietu izskatīja ar lielu uzmanību un lēmumā atzina, ka šajā prasībā atbildētāja gandrīz trīs tūkstošu eiro lielā parāda rašanās iemesls ir tieši samaksa par mājas kopējiem ūdens zudumiem. Tā kā atbildētājs – dzīvokļa īpašnieks S. – vairākus mēnešus pēc kārtas nebija iesniedzis apsaimniekotājam dzīvokļa skaitītāju rādījumus, viņš tika sodīts ar rēķinu par visu ūdens starpību mājā.

Atbildētājs tiesā norādīja, ka šāds ūdens zudumu aprēķins ir negodīgs un nepamatots: „Ir pilnīgs pamats apšaubīt šo Ministru kabineta noteikumu

normu atbilstību Satversmei. Ūdens zudumus ne visos gadījumos var uzskatīt par ūdens apgādes pakalpojumu, ko cilvēks faktiski ir saņēmis, jo nevar izslēgt situācijas, kad mājā notiek avārija ar lielu ūdens noplūdi. Šajā gadījumā MK noteikumu punkts piemērots ar sodošu nozīmi – ja dzīvokļa īpašnieks trīs mēnešus pēc kārtas pārvaldniekam nav iesniedzis dzīvokļa ūdens skaitītāju rādījumus, tas ir, formāli nav pildījis savus pienākumus, visas mājas ūdens zudumu apmaksas pienākuma pārlīkšana uz viņa rēķina tomēr nav samērīgs lēmums.”

Aizstāvēties Augstākajā tiesā, dzīvokļa īpašnieks arī atgādināja, ka pats Ministru kabinets, lai novērstu visus jautājumus par savu noteikumu iepriekšējās redakcijas satura atbilstību Satversmei, tos jau grozījis. No 2019. gada 21. novembra uz dzīvokļu īpašniekiem vairs neattiecas tādi ārkārtas sodi kā rēķina izrakstīšana par visiem ūdens zudumiem mājā.

■ ■ ■

Ja Satversmes tiesa pieņems izskatīšanai Augstākās tiesas Senāta pieteikumu, noteikums par ūdens korekcijas aprēķiniem var tikt atzīts par spēku zaudējušu no tā pieņemšanas brīža 2013. gadā 1. oktobrī.

Ja tas notiks, dzīvokļu īpašnieki, kuri iepriekš saņēmuši rēķinus par visas mājas ūdens zudumiem, visticamāk varēs vērsties savā apsaimniekošanas uzņēmumā ar prasību par pārrēķinu un naudas atmaksu. Saņemot atteikumu, viņi pārrēķinu varēs pieprasīt tiesas ceļā.

Vairums upuru šim nolūkam izlems netērēt spēkus, naudu un nervus. Taču noteikti būs tādi, kas ies līdz galam, lai atgūtu pārmaksātos 200, 300 vai 500 eiro.

Uzreiz rodas jautājums, no kādiem līdzekļiem apsaimniekošanas uzņēmums kompensēs naudu iedzīvotājiem, kuri cietuši no antikonstitucionālās likuma normas? Protams, gribētos jau teikt: „Lai viņi to sedz no savas peļņas!” – tomēr šis scenārijs diez vai piepildīsies. Galu galā apsaimniekošanas uzņēmumi netika pārkāpuši normatīvo regulējumu, izsniedzot iedzīvotājiem papildu rēķinus. Viņi arī nevar būt atbildīgi par valdības pieņemtiem noteikumiem, kuru saturs paredzēja dzīvokļu īpašnieku tiesības aizskarošu kārtību.

Reālāks variants ir kompensāciju izmaksa no mājas kopējā uzkrājuma fonda. Tikai tam apsaimniekošanas uzņēmumam nepieciešama dzīvokļu īpašnieku atļauja, kādu, visticamāk, dzīvokļu īpašnieki nedos. Apsaimniekotājam, turot rokās tiesas spriedumu par savulaik iekasēto līdzekļu atmaksu cietušajām personām, atliks divi ceļi – vai nu pakalpojumu maksas palielināšana, vai papildu vienreizēju rēķinu izrakstīšana visiem dzīvokļu īpašniekiem.

Tātad, lai kā mēs censtos modelēt situāciju, ūdens zudumi mājai netiks norakstīti pat ar labvēlīgu Satversmes tiesas lēmumu. Ja iepriekš maksājumu izrakstīja vienam vai dažiem īpašniekiem, tad turpmāk, iespējams, tas tiks sadalīts starp visiem mājas dzīvokļu īpašniekiem.

Tādas ir tās lietas. **K**

Vairums upuru šim nolūkam izlems netērēt spēkus, naudu un nervus. Taču noteikti būs tādi, kas ies līdz galam, lai atgūtu pārmaksātos 200, 300 vai 500 eiro

UN KĀ IR ŠOBRĪD?

Šobrīd ūdens zudumu apmaksas kārtību daudzdzīvokļu mājās nosaka jaunākā MK noteikumu Nr. 1013 redakcija. Tā 19. punktā piedāvā ūdens patēriņa starpības apmaksas iespējas, kā arī paredz ūdens maksas aprēķināšanas kārtību tiem dzīvokļu īpašniekiem, kuri trīs mēnešus pēc kārtas nav snieguši ūdens skaitītāju rādījumus.

19. Ja [mājā] veidojas ūdens patēriņa starpība, veic ūdens patēriņa pārrēķinu. Dzīvokļu īpašnieki ūdens patēriņa starpību sedz atbilstoši vienam no šādiem aprēķina veidiem, kuru izvēlas pārvaldnieks:

- 19.1. atbilstoši dzīvojamā mājā esošo atsevišķo īpašumu skaitam;
- 19.2. proporcionāli atsevišķā īpašuma ūdens patēriņam par pēdējo mēnesi;
- 19.3. proporcionāli atsevišķā īpašuma vidējam ūdens patēriņam par pēdējiem trim mēnešiem;
- 19.4. proporcionāli atsevišķā īpašumā ietilpstošās kopīpašuma domājamās daļas apmēram;
- 19.5. atbilstoši atsevišķā īpašumā dzīvojošo (vai deklarēto) personu skaitam, ja dzīvojamā mājā nav neapdzīvojamo telpu un mākslinieka darbnīcu, vienlaikus nosakot kārtību, kādā tiks noskaidrots un aktualizēts dzīvojošo vai deklarēto personu skaits, kā arī apmaksājamās daļas noteikšanas kārtību, ja pārvaldniekam nav zināms personu skaits.

19.1 Šo noteikumu 19. punktā norādīto ūdens patēriņa starpības sadales kārtību nepiemēro un ūdens patēriņa starpību vai tās daļu sadala starp tiem dzīvokļu īpašniekiem, uz kuriem attiecas kāds no šiem gadījumiem (ja tādi ir dzīvojamā mājā):

19.¹ 1. nav iesniegta informācija par ūdens patēriņa skaitītāja rādījumu noteiktajā termiņā vismaz trīs mēnešus pēc kārtas un saskaņā ar šo noteikumu 27. punktu nav noteikta cita rādījumu nolasīšanas kārtība;

19.¹ 2. nav uzstādīts, nomainīts vai atkārtoti verificēts ūdens patēriņa skaitītājs un saskaņā ar šo noteikumu 14.³ vai 30.² punktu nav noteikta cita kārtība ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanai, nomainīvai vai atkārtotai verificēšanai;

19.¹ 3. ūdens patēriņa skaitītājs uzstādīts, neievērojot prasības, kas noteiktas normatīvajos aktos par mērījumu vienotību vai dzīvokļu īpašnieku kopības vai pārvaldnieka lēmumā (šo noteikumu 14.³ un 30.² punkts);

19.¹ 4. atkārtoti nav ļauts veikt atsevišķajā īpašumā esošo ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudi (šo noteikumu 10. punkts), ja par šādas pārbaudes veikšanu rakstiski paziņots vismaz nedēļu iepriekš, nosūtot paziņojumu uz atsevišķo īpašumu, kurā plānota skaitītāju pārbaude;

19.¹ 5. ūdens patēriņa skaitītāju pārbaudē (šo noteikumu 10. punkts) konstatēts, ka ūdens patēriņa skaitītāja pievienošanas vieta nav noplombēta vai nav noplombēta pārvaldnieka klātbūtnē atbilstoši šiem noteikumiem vai ūdens patēriņa skaitītājs, tā metroloģiskais aizsargzīmogojums (plombējums), pievienošanas vietas plombējums ir bojāts vai patvaļīgi aizstāts, vai noņemts, vai ietekmēta ūdens patēriņa skaitītāja darbība;

19.¹ 6. atkārtoti nav ļauts pārvaldniekam vai citai dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotai personai veikt atsevišķajā īpašumā ūdens patēriņa skaitītāju uzstādīšanu, nomainītu vai nodrošināt to atkārtoto verificēšanu, ja tas ietilpst pārvaldnieka vai citas dzīvokļu īpašnieku kopības pilnvarotās personas pienākumos (šo noteikumu 14.³ un 30.² punkts) un par šiem darbiem ir rakstiski paziņots vismaz nedēļu iepriekš, nosūtot paziņojumu uz attiecīgo atsevišķo īpašumu;

19.¹ 7. šo noteikumu 23. punktā minētais gadījums.

Cik tagad būs jāmaksā par ūdeni, ja skaitītāja rādījumi nebūs iesniegti?

– Ja skaitītāja rādījumi nebūs iesniegti, pirmos trīs mēnešus pārvaldnieks par ūdeni aprēķinās maksu atbilstoši dzīvokļa vidējam patēriņam. Sākot ar ceturto mēnesi pārvaldnieks sāks izrakstīt rēķinu par ūdens patēriņu atbilstoši noteiktajai normai. Piemēram, Rīgā ir spēkā Rīgas domes saistošie noteikumi Nr. 4, kuru 2. pielikumā ir norādītas ūdens patēriņa normas vienam iedzīvotājam. Dzīvokļos, kuros ir centralizēta aukstā un karstā ūdens apgāde, norma tiek noteikta 6,08 m³ par katru deklarēto personu.

19.² Piemērojot šo noteikumu 19.¹ punktā noteikto ūdens patēriņa starpības sadales kārtību, maksimālo piegādāto ūdens daudzumu nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$V_{kop,norma} = N_{pers.} \times V_{pers,norma}$$
 kur:
 $V_{kop,norma}$ – maksimālais piegādātais ūdens daudzums vienam atsevišķajam īpašumam mēnesī (m³/mēnesī);

$N_{pers.}$ – deklarēto personu vai dzīvokļu īpašnieku noteiktais faktiski dzīvojošo personu skaits atsevišķajā īpašumā. Pārvaldnieks ņem vērā sniegtās ziņas par faktiski dzīvojošo personu skaitu, ja tas ir lielāks par deklarēto personu skaitu. Ja faktiski dzīvojošo personu skaits nav zināms un nav nevienas deklarētās personas, aprēķinu veic kā par vienu personu (skaits);

$V_{pers,norma}$ – ūdens patēriņa norma vienam iedzīvotājam mēnesī (m³/mēnesī), kas noteikta katras pašvaldības saistošajos noteikumos *Par sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu līguma noteikumiem*.

19.³ Ja pēc šo noteikumu 19.² punktā norādītās formulas piemērošanas netiek pilnībā sadalīta ūdens patēriņa starpība, tās atlikumu sadala saskaņā ar šo noteikumu 19. punktu, ieskaitot tos atsevišķos īpašumus, kuriem piemērota šo noteikumu 19.² punktā noteiktā ūdens patēriņa aprēķināšanas kārtība. Ja kādam no šo noteikumu 19.¹ punktā norādītajiem dzīvokļu īpašniekiem ilgāk nekā divus mēnešus pēc kārtas piegādātā ūdens daudzumu aprēķina saskaņā ar šo noteikumu 19.² punktā norādīto formulu, tad, sākot ar trešo mēnesi, viņam piemēro dzīvokļu īpašnieku kopības noteikto aprēķināšanas kārtību, ja tāda ir noteikta, ievērojot šo noteikumu 22. punktu. [...]

22. Dzīvokļu īpašniekiem aprēķinātais ūdens patēriņš nedrīkst pārsniegt mājai piegādātā ūdens daudzumu. **K**

KĀ NEZAUDĒT PRIEKŠROCĪBAS?

2024. gadā Rīgā mainīsies nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas kārtība

Marina MATROŅINA

Būtiskas atlaides līdz pat 90% varēs saņemt tikai tie Rīgas iedzīvotāji, kuri Pašvaldības ieņēmumu pārvaldei operatīvi paziņos savu elektronisko saziņas adresi. Tiesa, no stingrās prasības atbrīvoti pensionāri, invalīdi un maznodrošinātie galvaspilsētas iedzīvotāji. Pārējie mājokļu īpašnieki var būt nepatikami pārsteigti, 2024. gada 15. februārī ieraugot, ka viņu īpašuma nodoklis ir palielinājies... septiņas reizes!

Rīgas valstspilsētas Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes vadītāja Ināra Papina stāsta, kuriem rīdziniekiem šajā un nākamajā gadā pienākas īpašuma nodokļa atvieglojumi un kā tos saņemt.

Katrai personai, kurai ir nekustamais īpašums – zeme, māja, dzīvoklis, ražošanas telpas u. c. par to ir jāmaksā nodoklis. Nauda nonāk tās pašvaldības budžetā, kurā atrodas nekustamais īpašums.

Rīgas valstspilsētas Pašvaldības ieņēmumu pārvalde ir atbildīga par nekustamā īpašuma nodokļu (NĪN) aprēķināšanu, maksājuma paziņojumu sagatavošanu un nosūtīšanu īpašniekiem.

Aprēķinu pamatā ir Valsts zemes dienesta noteiktā īpašuma kadastrālā vērtība.

Nodokli var maksāt par visu gadu uzreiz, vai arī reizi ceturksnī – ne vēlāk kā 31. martā, 15. maijā, 15. augustā un 15. novembrī – kas naudas izteiksmē sastāda vienu ceturto daļu no gada nodokļa summas.

Īpašuma nodokļa likmes:

- 0,2% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības, ja tā nepārsniedz 57 000 eiro;
- 0,4% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības, ja tā ir robežās no 57 000 eiro līdz 107 000 eiro;
- 0,6% no nekustamā īpašuma kadastrālās vērtības virs 107 000 eiro.

Rīgā lielākā daļa dzīvokļu tiek aplikti ar nodokli no 0,2 līdz 0,6%. Tāpat ar vienādām likmēm tiek apliktas ēkas, kuru lietošana saistīta ar dzīvesvietu (garāžas, privātās autostāvvietas, dārza mājas līdz 40 kv. m., pagrabī, noliktavas un saimniecības telpas), ja tās netiek izmantotas saimnieciskai darbībai.

Bet nodoklis ar samazinātu likmi tiek aprēķināts tikai par tām mājām un dzīvokļiem, kur jaunā gada 1. janvārī ir deklarēta vismaz viena persona. Ja īpašumā nav deklarēts neviens īrnieks, nodoklis uzreiz palielinās līdz 1,5% no īpašuma kadastrālās vērtības!

Nosacījumi pabalstu saņemšanai

Daudz rīdzinieku saņem pašvaldības piešķirto atlaides īpašuma nodokļiem.

Taču nākamajā gadā daļa rīdzinieku savā nodokļu rēķinā var neieraudzīt ierasto atlaides, jo pašvaldība ir ieviesusi jaunus noteikumus.

Lai 2024. gadā saņemtu īpašuma nodokļa atvieglojumus Rīgā, iedzīvotājiem līdz 1. janvārim

Rīgas pašvaldības ieņēmumu pārvaldē jāreģistrē oficiālā elektroniskā adrese vai jādod piekrišana elektroniskai saziņai.

Elektroniskās saziņas kanālam (elektroniskajai adresei) jābūt aktīvam visu gadu, lai varētu sniegt informāciju par nekustamā īpašuma nodokli.

Oficiālā elektroniskā adrese ir pastkastīte portālā latvija.lv, sadaļā *Mana darba vieta*, kas kalpo par vietni oficiālajai saziņai ar jebkuru valsts un pašvaldības iestādi.

Ja oficiālā elektroniskā adrese jau reģistrēta un visa ar NĪN saistītā korespondence īpašniekam jau nosūtīta, tad viņam nav pienākuma sazināties ar Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi, lai apstiprinātu šo saziņas kanālu.

Svarīgi, ka par elektroniskās saziņas kanālu ar Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi iespējams reģistrēt arī parasto e-pasta adresi.

Piekrišanu elektroniskai saziņai ar Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi var noformēt šādi:

- vispirms reģistrēties un aktivizēt oficiālo elektronisko adresi portālā latvija.gov.lv;
- tad iesniegt pieteikumu portālā www.e-riga.lv sadaļā *Nekustamā īpašuma nodoklis*, pakalpojumā – *Elektronisko dokumentu iesniegšana*.

Pieteikumu, kas parakstīts ar drošu elektronisko parakstu, var sūtīt uz nodaļas e-pasta adresi: pip@riga.lv.

Ja persona nelieto internetu

Nodokļu maksātājiem, kuri dažādu iemeslu dēļ nedarbojas internetā, bet pretendē uz nodokļu atvieglojumiem 2024. gadā, līdz 1. janvārim ir jāiesniedz pieteikums Rīgas valstspilsētas pašvaldības ieņēmumu pārvaldē. Tajā jānorāda objektīvi iemesli, kas neļauj reģistrēt oficiālu e-pasta adresi (piemēram, ja tas tiek darīts reliģisku iemeslu dēļ – *autora piezīme*), un jāpaziņo, vai piekrišat elektroniskai saziņai ar pārvaldi pa e-pastu.

Sīkāku informāciju var iegūt, zvanot pa informatīvo tālruni **80000850** (bezmaksas), **+371 67105919** (zvaniet no ārvalstīm).

Kā organizēt nodokļu paziņojumu elektronisko sūtīšanu?

Izmantojot internetbanku, dodieties uz vietnes www.e-pakalpojumi.lv sadaļu *Nekustamais*

īpašums un izvēlieties elektronisko pakalpojumu *E-pasta un SMS pieteikums*. Piesakieties, lai saņemtu paziņojumus pa e-pastu.

Kur un kā maksāt nodokli?

Mūsu sarunu biedre ir Rīgas domes Ieņēmumu pārvaldes vadītāja Ināra Papiņa.

– **Vai persona var maksāt īpašuma nodokli par citu personu? Piemēram, meita par māti vai otrādi?**

– Nodokļu maksātāja vietā īpašuma nodokli var maksāt jebkura persona (arī ģimenes loceklis vai pilnvarnieks). Veicot maksājumu, ailē *Maksājuma mērķis* jānorāda tā nodokļu maksātāja numurs, par kuru maksājat naudu. Nekustamā īpašuma nodokļu samaksai par citu personu notariāli apliecināta pilnvara nav nepieciešama.

– **Kur un kā cilvēks var samaksāt īpašuma nodokli?**

– Samaksāt nekustamā īpašuma nodokli var tiešsaistē savā internetbankā vai arī portālos *e-riga.lv*, *e-pakalpojumi.lv* vai *latvija.gov.lv*.

Samaksāt nekustamā īpašuma nodokli ar bankas maksājumu karti var Rīgas pašvaldības finanšu pārvaldes klientu apkalpošanas centrā Terēzes ielā 5, Rīgā, atgādinām, ka tur iepriekš jāpiesakās, zvanot pa tālruni **80000850**. Vēl nodokļa samaksa iespējama arī Rīgas mikrorajonu iedzīvotāju centros.

Nodokli var samaksāt skaidrā naudā vai ar bankas karti veikalu ķēdes *MAXIMA Latvija* kasēs, *Latvijas Pasta* nodaļās vai banku filiālēs.

Ja jums ir nodokļu parāds

– **Vai persona var saņemt īpašuma nodokļa atvieglojumu 2024. gadā, ja viņai ir nodokļu parāds 2023. gadā?**

– Atbildēšu tā: pabalstus piešķir tikai tad, ja cilvēkam nav īpašuma nodokļu parādu vai ja parāds nepārsniedz paredzēto nodokļu atvieglojumu apmēru.

– **Kā uzzināt nekustamā īpašuma nodokļa parāda summu? Vai ir iespējams parādu samaksāt pa daļām?**

– Informāciju par aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli, tajā skaitā arī parādiem, var apskatīt portālos *e-riga.lv*, *e-pakalpojumi.lv* vai *latvija.gov.lv*.

gov.lv. Turklāt parāda apmēru nodokļu maksātājs var noskaidrot, zvanot uz Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi pa informatīvo tālruni **80000850**.

Ja nodokļu maksātājam ir finansiālas grūtības, viņš var pieteikties uz pārrunām Pašvaldības ieņēmumu pārvaldē, lai sastādītu nokavēto maksājumu samaksas grafiku uz laiku līdz trim gadiem.

Kam pienākas pabalsti?

– **Kā 2023. gadā mainījies pabalstu piešķiršanas sistēma un kādas jaunas pabalstu saņēmēju kategorijas būs 2024. gadā?**

– No 2023. gada vairākām nodokļu maksātāju kategorijām priekšnoteikums atvieglojumu saņemšanai ir elektroniskā saziņa ar Finanšu departamentu.

Papildus jau 2023. gadā pastāvējušajiem atvieglojumiem Rīgas domes saistošajos noteikumos Nr. 109 *Par nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumu piešķiršanas kārtību Rīgā* paredz piecas jaunas īpašuma nodokļa atvieglojumu kategorijas:

- nekustamiem īpašumiem, ko pakalpojumu sniegšanai rīdziniekiem izmanto dažādas organizācijas, kuras noslēgušas sadarbības līgumu ar Rīgas pašvaldību, – 90%;
- jaunbūvētām individuālām dzīvojamām mājām ar gandrīz nulles enerģijas patēriņu – 90%;
- ēkām, kas celtas tādu projektu ietvaros, kurus Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra atzinusi par prioritāriem investīciju projektiem – 50%;
- zemei, uz kuras tiek būvēta jauna daudzdzīvokļu māja, jauna biroju vai ražošanas ēka – 70%;
- nodokļu maksātājiem, kuri atzīti par Černobiļas atomelektrostācijas avārijā cietušajiem vai ir piedalījušies Černobiļas atomelektrostācijas avārijas seku likvidēšanā – 50%.

Savukārt no 2024. gada nodokļu atvieglojumi tiks piemēroti arī jaunbūvētām vai pilnībā renovētām ēkām, kurām ir piešķirts kāds no turpmāk minētajiem sertifikātiem: *BREEAM International New construction*, *BREEAM Refurbishment and Fit-Out*, *LED BD + C* vai *DGBN* – ne mazāk par 55%.

– **Kādas rīdzinieku grupas tagad saņem pabalstus automātiski? Un kam jāraksta**

Nodoklis ar samazinātu likmi tiek aprēķināts tikai par tām mājām un dzīvokļiem, kur jaunā gada 1. janvārī ir deklarēta vismaz viena persona. Ja īpašumā nav deklarēts neviens īrnieks, nodoklis uzreiz palielinās līdz 1,5% no īpašuma kadastrālās vērtības!

iesniegums nodokļu atvieglojumu saņemšanai?

– Automātiski pabalsti tiek nodrošināti tām personām, kurām saskaņā ar Rīgas Sociālā dienesta lēmumu ir noteikts maznodrošinātās vai trūcīgās personas statuss; ģimenēm ar bērniem (līdz bērnu pilngadības sasniegšanai); apgādnieka zaudējuma pensiju saņēmējiem; nodokļu maksātājiem par pašvaldībai piederošo zemi, kas ir iznomāta dārziem un sakņu dārziem;

- nodokļu maksātājiem par daudzdzīvokļu māju, kurā veikta fasādes siltināšana,
- kā arī citām iedzīvotāju kategorijām.

– **Pieņemsim, ka cilvēkam 2022. gadā nebija tiesību uz nekustamā īpašuma nodokļa atvieglojumiem, bet 2023. gadā viņš šīs tiesības ieguvis – piemēram, aizgājis pensijā. Vai viņam par to jāziņo Rīgas pašvaldības ieņēmumu pārvaldei?**

– Lai sāktu saņemt nodokļu atvieglojumus, atsevišķām nodokļu maksātāju kategorijām tiešām ir jāiesniedz Rīgas domes Finanšu departamentā iesniegums par atvieglojuma piešķiršanu. Tas tiek darīts līdz taksācijas gada 15. decembrim.

– **Kuram no jaunajiem atlaižu pretendentiem būtu jāraksta šāds paziņojums?**

– Tie ir pensionāri, personas ar 1. vai 2. grupas invaliditāti, bērni invalīdi, kā arī nodokļu maksātāji, kuriem ir viena deklarētā dzīvesvieta ar 1. vai 2. grupas invalīdu vai ar bērnu invalīdu. Tāpat iesniegums jāraksta cilvēkiem, kas atzīti par Černobiļas atomelektrostacijas avārijā cietušajiem vai šīs avārijas seku likvidētājiem.

– **Vai šajās kategorijās iekļautajiem rīdziniekiem katru gadu jāraksta iesniegums nodokļu atvieglojumu saņemšanai?**

– Nē, pieteikums jāiesniedz tikai vienu reizi. Tiesa, ja personai vairs nav pamata pabalsta saņemšanai, arī par to jāpaziņo Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldei.

Īpašuma nodokļa atvieglojumi

90% atlaidi no nodokļa summas ir tiesības saņemt:

- personām, kurām ir trūcīgās personas statuss;
- vientuļiem pensionāriem un vientuļiem 1. vai 2. grupas invalīdiem;
- ģimenēm, kurās ir trīs vai vairāk bērnu, kas jaunāki par 19 gadiem (vai līdz 24 gadiem, ja bērns nestrādā, bet klātienē mācās augstskolā, tehnikumā vai skolā);
- cilvēkiem, kuri taksācijas gada 1. janvārī bija aizbildņi bērnam, kurš saņem apgādnieka zaudējuma pensiju;
- pieaugušiem līdz 24 gadu vecumam, kas saņem apgādnieka zaudējuma pensiju, ja viņi iegūst pilna laika vispārējo, profesionālo vai augstāko izglītību;
- bērniem invalīdiem un kopā ar viņu deklarētiem radniekiem – vecākiem, vecvecākiem, brāļiem, māsām.

70% atlaidi no nodokļa summas ir tiesības saņemt:

- maznodrošinātām personām;
- pensionāriem un 1. vai 2. grupas invalīdiem, kuriem nav pilngadīgu bērnu un kuri dzīvo dzīvoklī kopā ar citu pensionāru vai 1. vai 2. grupas invalīdu;
- divu bērnu, kas jaunāki par 19 gadiem (vai līdz 24 gadiem, ja bērns nestrādā un ir pilna laika students augstskolā vai skolā) vecākiem;
- cilvēkiem, kas deklarēti kopā ar 1. vai 2. grupas invalīdu, kurš ir viņa bērns, mazbērns, brālis, māsa, laulātais, vecāks, vecmāmiņa vai vectēvs.

50% atlaidi no nodokļa summas ir tiesības saņemt:

- pensionāriem, kuriem ir pilngadīgi bērni, ja pensionārs dzīvo vienā dzīvoklī ar vienu pensionāru vai 1. vai 2. grupas invalīdu;
- politiski represētām personām;
- viena bērna vecākiem, ja bērns ir jaunāks par 19 gadiem (vai līdz 24 gadiem, ja bērns nestrādā un ir augstskolas vai skolas pilna laika students).

Tas ir svarīgi!

Nodokļu atvieglojumi netiek summēti. Ja personai pienākas divas atlaides, tad tiek piemērota lielākā. Atlaide netiek piemērota, ja persona gūst ienākumus no sava īpašuma vai tā daļas iznomāšanas vai ja īpašnieks īpašumu izmanto saimnieciskai darbībai.

Ievadiet savu elektronisko adresi!

– **Rīgas pašvaldība informē, ka, lai saņemtu nodokļa atvieglojumu, īpašniekam tagad ir jānorāda elektroniskā adrese saziņai ar ieņēmumu pārvaldi. Bet kā rīkoties pensionāriem, piemēram, ja viņiem nav pieejams internets un nav elektroniskās adreses?**

– Prasība nodokļu maksātājiem norādīt elektroniskās saziņas kanālu (e-pastu) neattiecas uz visiem. Tā neattiecas uz pensionāriem, personām ar 1. vai 2. grupas invaliditāti, personām, kas atzītas par Černobiļas atomelektrostacijas avārijā cietušajiem vai šīs avārijas seku likvida-

toriem. Turklāt personām ar maznodrošinātās vai trūcīgās personas statusu, kā arī politiski represētajiem Rīgas iedzīvotājiem nav jāreģistrē elektroniskā adrese, lai sazinātos ar Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi.

– **Kā jūs iegūstat informāciju, ka persona ir pensionārs vai represēta persona un līdz ar to ir atbrīvota no pienākuma reģistrēt elektronisko saziņas kanālu?**

– Šajās kategorijās iekļautajiem rīdziniekiem jāiesniedz iesniegums Ieņēmumu pārvaldē un ar dokumentiem jāapliecina tiesības uz pabalstiem, neregistrējot elektronisko adresi. (Bet tas ir nepieciešams tikai tad, ja šāda informācija departamentā nav iesniegta agrāk. – red. piezīme). Izrādās, ka tad, ja pagājušajā gadā persona ir saņēmusi īpašuma nodokļa atvieglojumus kā pensionārs vai invalīds utt., tad informācija par viņas statusu jau ir Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldē. Bet, ja saņēmēja statuss iegūts tikai 2023. gadā, tad būs jāraksta iesniegums.

– **Ne visi rīdzinieki zina, ka, lai saņemtu īpašuma nodokļa atvieglojumu, bija jāiesniedz iesniegums pārvaldē. Vai ir iespēja pieprasīt nodokļu atvieglojumus ar atpakaļejošu datumu?**

– Ja persona nesaņēma nodokļa atvieglojumu par 2023. gadu, bet viņai bija tādas tiesības, tad līdz šī gada 15. decembrim Ieņēmumu pārvaldē vēl var iesniegt iesniegumu par nodokļa atvieglojuma piešķiršanu 2023. gadam un vienlaikus reģistrēt elektroniskās saziņas kanālu, ja uz viņu attiecas šī prasība.

– **Kas notiek ar īpašuma nodokļiem, ja cilvēks 2023. gada vidū aiziet pensijā, saņem**

invaliditāti vai maznodrošināta statusu? Vai var sazināties ar pārvaldi un pieprasīt nodokļu pārrēķinu?

– Jā, dažām pabalstu saņēmēju kategorijām faktiski ir tiesības uz šādu pārrēķinu, sākot ar nākamā mēneša pēc tam, kad viņiem ir pamats saņemt nodokļu atlaidi. Pensionāri, 1. vai 2. grupas invalīdi, bērni invalīdi, nodokļu maksātāji, kuriem ir viena deklarētā dzīvesvieta ar 1. vai 2. grupas invalīdu vai bērnu invalīdu, cilvēki, kas atzīti par Černobiļas avārijā cietušajiem, atomelektrostaciju vai šīs avārijas seku likvidētājiem.

– **Sakiet, vai pašvaldība plāno no 2024. gada samazināt īpašuma nodokļa atvieglojumu kategorijas?**

– Nē, 2024. gadā visi nodokļu maksātāji, kuriem iepriekš bija īpašuma nodokļa atvieglojumi, tos nezaudēs.

Ja esat zaudējis uzturēšanās atļauju

– **Daļa Krievijas pilsoņu pastāvīgās uzturēšanās atļaujas Latvijā zaudēja 2023. gadā. Vai tiešām viņiem tagad būs jāmaksā īpašuma nodoklis 1,5% apmērā no īpašuma kadastrālās vērtības?**

– Nē, īpašnieka pilsonība neietekmē pabalstu saņemšanas kārtību par nekustamo īpašumu Rīgā. Cits jautājums ir par to, ka dzīvesvietas deklarēšanai personai ir nepieciešams tiesisks pamats, tas ir, pastāvīgās vai termiņuzturēšanās atļauja Latvijā. Ja personas dzīvoklī 1. janvārī nav deklarēts neviens iedzīvotājs, tad nodoklis tiks piemērots 1,5% apmērā no tā kadastrālās vērtības. **K**

Prasība nodokļu maksātājiem norādīt elektroniskās saziņas kanālu (e-pastu) neattiecas uz visiem. Tā neattiecas uz pensionāriem, personām ar 1. vai 2. grupas invaliditāti, personām, kas atzītas par Černobiļas atomelektrostacijas avārijā cietušajiem vai šīs avārijas seku likvidatoriem. Turklāt personām ar maznodrošinātās vai trūcīgās personas statusu, kā arī politiski represētajiem Rīgas iedzīvotājiem nav jāreģistrē elektroniskā adrese, lai sazinātos ar Pašvaldības ieņēmumu pārvaldi

LIELAIS SNIEGOTAIS JAUTĀJUMS

Kam jātīra sniegs un ledus no piebraucamā ceļa mājas pagalmā?

Vai sētniekam ir pienākums trotuāru notīrīt līdz asfaltam?

Kā sodīs auto īpašnieku, ja viņš atstās savu auto pagalmā un nenotīrīs sniegu ap to?

Marina MATROŅINA

Šogad ziema ir iestājusies agri un iedzīvotājiem atkal jāuztraucas par sniega tīrīšanu pagalmos un no ietvēm. Dažās vietās galvaspilsētā iedzīvotāji paši ķērušies pie lāpstām, bet vai tas viņiem būtu jādara?

„Darīt labu ir patīkami!”

Daudzi rīdnieki, nesagaidījuši palīdzību no apsaimniekotājiem, paši sākuši tīrīt savu daudzdzīvokļu māju piebraucamos ceļus un stāvvietas pie mājas.

„Mūsu pagalmā ir sākusies tāda akcija,” stāsta Irina Tomsina no Imantas. „Devos attīrīt savu automašīnu, bet izrādījās, ka labie kaimiņi to jau bija izrakuši. Es attīrīju no sniega nākamo mašīnu, jo ir taču patīkami darīt labu! Pievienojieties mums un savā pagalmā izrociet no sniega jebkuru automašīnu!”

Irina Černova pārņēma šo iniciatīvu un stāsta, ka decembra pirmajā rītā kopā ar vīru attīrījuši uzreiz trīs stāvvietas pie mājas, tostarp arī viena kaimiņa seniora automašīnu: „Tiesa, visas dienas laikā stāvvietā pastrādāja vēl tikai divi kaimiņi. Pārējie savus transporta līdzekļus vienkārši pārvietoja uz vietām, kuras mēs bijām iztīrījuši.”

Protams, ir dzīvokļu īpašnieki, kuri dusmojas uz kaimiņiem, kuri veikli aizņem viņu iztīrītās autostāvvietas, citi pret to izturas ar humoru. „Man patīk tīrīt sniegu,” sociālajos tīklos raksta Renata Zeiļa. – Agrāk arī kāpņu telpu tīrīju. Varēju izmāgāt no piektā stāva līdz pirmajam, kamēr kaimiņiene man neaizrādīja.

„Mana tante savos 75 gados šodien veikalā Maxima nopirka lāpstu,” stāsta Elena, „un tīra sniegu pie mājas, jo viņai patīk palīdzēt sētniecei.”

„Mums Pavasara gatvē ir tāda pati pieredze,” stāsta Elena Lukosa, „iedzīvotāji paši ņēma lāpstas un iztīrīja pagalmu. Ko šādā situācijā var viena sētniece pensionāre?”

„Nopērciet mums lāpstas!”

Taču ne visi dzīvokļu īpašnieki piekrīt uzņēmēties iniciatīvu. Daudzi domā, ka par sniega tīrīšanu maksā apsaimniekošanas uzņēmumam, kam ir

pienākums uzturēt tīrus trotuārus un brauktuves. Turklāt saskaņā ar Rīgas domes saistošajiem noteikumiem Nr. 146 publiskā lietošanā esošām gājēju ietvēm, gājēju ceļiem un laukumiem ar cieta segumu jābūt notīrītiem līdz pulksten 8.00.

„Mums Kartupeļu ielā 50 pēc lielās snigšanas nedēļas nogalē netika iztīrīti pat šauri celiņi gājējiem,” neapmierināta ir Olita Gentvilo, „visā pagalmā sniegs ir līdz ceļiem. Pat ātrā palīdzība nevarēja piebraukt pie mājas, sajūta gluži kā dziļi laukos. Taču apsaimniekošanas maksa mums ir augsta...”

Uzņēmuma Rīgas namu pārvaldnieks (RNP) administrācija uz Olitas publikāciju sociālajos tīklos atbildēja: „Šobrīd esam piesaistījuši maksimālu strādnieku skaitu ietvju un ceļu tīrīšanai. Taču stipras snigšanas laikā tīrīšanas darbi var aizkavēties.”

Līdzīgas sūdzības pārvaldnieki saņem arī no citām mājām. Piemēram, Ginta Lepere no Ilmājas ielas 10 ziņo, ka „pagalmā sniegs ir līdz ceļiem”. „Iedzīvotāji paši uzņēmās ietvju tīrīšanu,” raksta Ginta, „sētnieks pie mūsu mājas netika līdz vakaram. Bija jātīra piebraucamie ceļi, lai atkritumu izvedēs no rīta varētu iebraukt pagalmā iztukšot konteinerus. Žēl, ka apsaimniekotājs nepārņēma apsaimniekošanas maksu,

ņemot vērā to, ka nesaņemam teritorijas uzkopšanas pakalpojumus.”

Savukārt Vilmai Pečorkinai ir radies radošs priekšlikums RNP administrācijai: „No sirds priecājos kopā ar iedzīvotājiem, kuri ziņo, ka viņu pagalmi jau tīri no sniega. To nevar teikt par mūsu māju Silciema ielā 5 un 7 pagalmu. Iedzīvotājiem pašiem jāpūpējas par to, kā ar automašīnu nokļūt līdz veikalam, skolai vai izbaukt no pagalma. Varbūt RNP vismaz nopirktu dažas lāpstas un atstātu tās pagrabā, lai tādi iedzīvotāji kā es, varētu paši iztīrīt daļu pagalma?”

Protams, Rīgā ir arī labi piemēri. Piemēram, Jekaterina Jurāne lūdza RNP administrāciju atalgot sētnieku par labu darbu: „Vecmīlgrāvja 1. līnijā 49 pēc snigšanas visi celiņi bija iztīrīti jau agri no rīta. Nezinu, cik sētniece ieradās, bet 7.00 no rīta viņa jau bija beigusi darbu. RNP, novērtējiet šādus darboņus!”

Ko, kā, kāpēc?

Kārtību celiņu un iekšpagalmu attīrīšanai no sniega nosaka Rīgas domes noteikumi Nr. 146 Par teritoriju kopšanu un būvju uzturēšanu.

Vai tiešām tagad Rīgā ir aizliegts kaisīt celiņus ar sāli?

Jā, RD noteikumi Nr. 146 nosaka, ka, strādājot pie teritorijas uzturēšanas Rīgā, no 2022. gada aizliegts izmantot tīru tehnisko sāli. Tā vietā sētniekam celiņus vajadzētu kaisīt ar sāls un smilšu maisījumu, kurā sāls koncentrācija nepārsniedz 20%.

Taču tajās dienās, kad pēc prognozes Rīgā var būt sasaldēti lietus un uz ceļiem, iespējams, veidosies melnais ledus, ielu tīrot, joprojām drīkst celiņus kaisīt ar tīru tehnisko sāli.

Skandināvijā celiņus ziemā kaisa ar smalkām granīta šķembām. Kāpēc tā nedara Rīgā?

Tiešām, granīta šķembas un smalku granti Rīgā parasti izmantot nevar. Precīzāk, tas atļauts tikai pēc vienošanās ar uzņēmumu, kas apkalpo slēgtās lietus ūdens novadsistēmas attiecīgajā teritorijā. Pieredze rāda, ka, drusciņām nonākot lietusūdens notekcaurulēs, tās aizsprostojas.

Kas ir atbildīgs par ietvju tīrīšanu pie mājām?

Saskaņā ar RD noteikumiem Nr. 146 mājai piederošās vai tai piegulošās publiskās teritorijas, tajā skaitā gājēju celiņi, ir jātīra:

- īpašniekam;
- ēkas īpašniekam, ja īpašums atrodas uz trešajai personai piederošas zemes un zemes nomas līgumā nav paredzēta cita teritorijas sakopšanas kārtība;
- pārvaldniekam, ja jautājums skar daudzdzīvokļu māju.

Ja daudzdzīvokļu māja atrodas uz saimnieka zemes, bet piebraucamie ceļi uz pagalmu ir piesniguši, vai zemes īpašniekam vismaz nevajadzētu notīrīt sniegu un ledu? Dzīvokļu īpašnieki maksā zemes saimniekam likumā noteikto zemes lietošanas maksu, bet sniegs zemes lietošanu apgrūtina.

Nē, jo tas neietilpst viņa pienākums. RD noteikumos Nr. 146 skaidri noteikts, ka mājai piederīgais funkcionālais zemesgabals, uz kura tā arī atrodas, ir jāuztur tīrs mājas apsaimniekotājam. Parasti mājas pievedceļi ir daļa no šīs funkcionālās zonas.

Bet pašam zemes īpašniekam ir jā rūpējas par tās zemes daļas tīrību, kas neietilpst mājas funkcionālajā zonā.

Mūsu mājas sētņieks ļoti cenšas notīrīt sniegu no ietvēm, taču viņš uzskata, ka tīrīt brauktuvi pagalmā nav viņa pienākums. Vai apsaimniekotājam nav pienākuma nodrošināt mājas iedzīvotājiem tīrus piebraucamos ceļus?

Tas ir obligāts apsaimniekotāja pienākums. Rīgas domes noteikumos Nr. 146 teikts, ka daudzdzīvokļu mājas pārvaldnieka pienākums ir uzturēt tīrus piebraucamos ceļus un stāvvietas pie ēkas, operatīvi attīrot tās no sniega un ledus. Tāpat ēkas apsaimniekotājam ir pienākums nodrošināt piebraucamo ceļu apstrādi ar pretslīdes materiāliem. Turklāt visi šie darbi jāveic katru dienu līdz plūst 8.00.

Mūsu sētņieks akurāti notīra ietvi pie mājas līdz asfaltam, bet mums tik un tā ir grūti tikt līdz veikalam, jo tacina iet cauri kaimiņu pagalmam, kur celiņi ir tikai nedaudz piemīdīti. Kam prasīt, lai arī kaimiņmājas sētņieks notīrītu ietves līdz asfaltam?

Rīgas domes noteikumos Nr. 146 nav noteikta prasība, ka sētņiekam gājēju ietves būtu jānotīra līdz pat asfaltam. Viņam jānotīra sniegs tā, lai pārvietošanās pa ietvi gājējiem būtu droša.

Mūsu sētņieks iztīra tikai šauru taciņu gar mājām. Viņš saka, ka tagad tādi ir noteikumi. Tā ir taisnība?

Daļēji – RD noteikumos Nr. 146 noteikts, ka sētņieka pienākums attīrīt no sniega gājēju ietves vismaz 50% platumā no kopējā gājēju ceļa un laukuma platuma, bet ne mazāk par 1,5 m, turklāt kopšanas darbi pirmoreiz jānodrošina katru dienu līdz plkst. 8.00 un, ja nepieciešams, periodiski – visu dienu.

Kādā portālā lasīju, ka automašīnas īpašniekam ir pienākums trīs dienu laikā pēc snigša-

nas notīrīt apkārt esošo sniegu, pretējā gadījumā viņam var tikt piemērots sods 350 eiro apmērā. Mūsu pagalmā ir vairāki auto īpašnieki, kuri kopš lielās snigšanas ne reizi nav tīrījuši savas mašīnas. Vai par viņiem var sūdzēties?

Var! RD noteikumos Nr. 146 noteikts, ka transportlīdzekļu īpašniekiem vai turētājiem, novietojot transportlīdzekļus stāvēšanai uz ielām vai pagalmos ilgāk par trim diennaktīm, jānodrošina teritorijas attīrīšana no sniega ap transportlīdzekli tādā mērā, lai netiktu traucēta gājēju un transporta satiksme, kā arī ielu un piebraucamo ceļu kopšana ar mehāniskajiem līdzekļiem. Runājot par naudas sodu nolaidīgiem automašīnu īpašniekiem, privātpersonas var sodīt līdz 70 naudas vienībām (350 eiro), bet juridiskās personas – līdz 280 naudas vienībām (1400 eiro). Par pārkāpējiem var ziņot pašvaldības policijai, taču tie automašīnu īpašnieki, kuri objektīvu iemeslu dēļ nav uzkopuši vietu – piemēram, bijuši slimi vai izbraukuši, – tiks atbrīvoti no soda.

„Vēlos sūdzēties!”

Ja ietve pie manas mājas nav notīrīta, tad kam zvanīt vai kur vērsties, lai reģistrētu pārkāpumu un uzliktu sodu?

Par nekoptām ietvēm jāziņo ēkas īpašniekam vai tās apsaimniekotājam. Ja tādu nezināt, pašvaldība var palīdzēt sazināties ar atbildīgo personu. Ja īpašnieks vai mājas apsaimniekotājs uzkopšanu atstāj novārtā, pašvaldība ir gatava veikt piespiedu tīrīšanu un pēc tam izrakstīt mājas īpašniekam rēķinu vai uzlikt naudas sodu.

Par netīrām ietvēm var ziņot:

- aizpildot elektronisku pieteikumu vietnē riga.lv;
- zvanot pa tālruni **+371 80000800** vai rakstot uz adresi: aic@riga.lv, norādot nesakoptās teritorijas adresi un pievienojot fotogrāfijas;
- vērsties Rīgas pašvaldības policijā pa tālruni **110** vai ar RPP mobilo aplikāciju.

Kur cietušajam jāvēršas pēc kompensācijas par zaudējumiem, ja ledus gabals no jumta uzkritis viņa automašīnai vai viņam pašam?

Ja cilvēks gūst traumas no ledus vai sniega, nekavējoties jāzvana Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestam (NMPD) pa tālruni 113. NMPD informāciju pārsūtīs pašvaldības policijai, kas var sākt administratīvo lietvedību. Ja sākotnēji nav skaidrs, vai ir trauma un cik tā ir nopietna, jāfiksē precīza notikuma vietas adrese, lai, ja pēc notikušā cietušajai personai pasliktinājusies veselība,

par to varētu ziņot pašvaldības policijai. Cietušajai personai ar iesniegumu jāvēršas arī pašvaldības policijā, lai policija viņu varētu pasludināt par nelaimes gadījumā cietušo. Pašvaldības policija izskatīs iesniegumu un sniegs informāciju par īpašnieku, pie kura cietušais var vērsties ar prasību par kompensāciju.

Ja personas automašīnai no jumta uzkritis sniegs vai ledus, par notikušo tāpat jāziņo pašvaldības policijai, kur jāiesniedz iesniegums par notikušo. Pēc informācijas saņemšanas par nenotīrītā jumta īpašnieku jāvēršas pie viņa, pieprasot kompensāciju. Kompensācijas apmērs ir atkarīgs no personas veselībai vai mantai nodarītā kaitējuma. **K**

Vēlies attīstīt loģisko analīzi, atmiņu, uzmanību, koncentrēšanās spējas, pašdisciplīnu, abstrakto domāšanu, radošo fantāziju, gribu, neatlaidību un uzņēmību?

Nāc uz dambretes nodarbībām, kuras vadīs dambretes treneri, starptautiskie meistari **Raivis Paegle (latv.)** un **Jakovs Levins (krievu)**.

**Izmēģini sevi
dambretes spēlē!**

**Nodarbības
notiks otrdienās
no 15:30 līdz 16:30
Rīgā, Gogoļa ielā 5,
Rīgas namu
apsaimniekotāja telpās.
Tiek aicināti bērni
vecumā no 6 līdz 12 gadiem.
Pirmā nodarbība
bezmaksas**

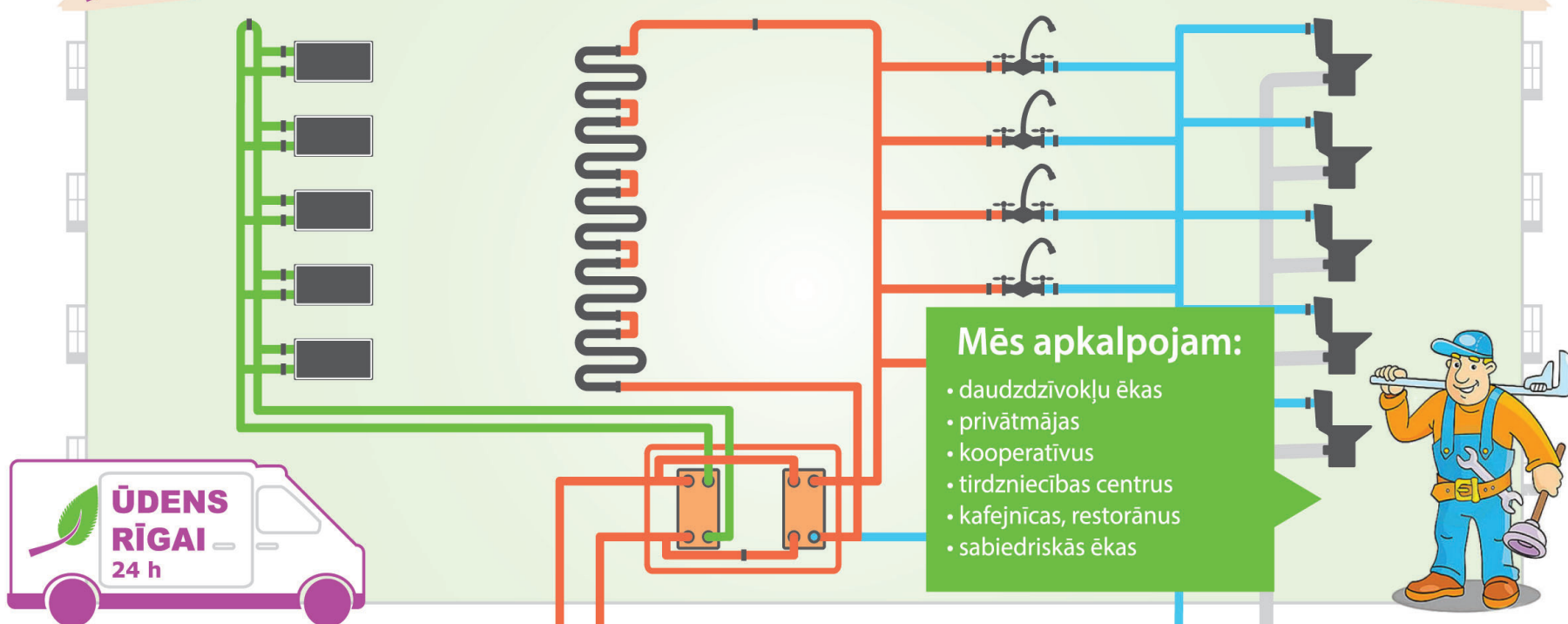

**Vairāk informācijas pa telefonu 26438871
vai e-pastu raivis.paegle@inbox.lv**

ŪDENS RĪGAI

udensrigai@udensrigai.lv | www.udensrigai.lv | +371 25413007

Kanalizācijas avāriju dienests

- cauruļvadu skalošana ar hidrodinamisko iekārtu
- iekšējo un ārējo cauruļu aizsprostu likvidēšana ar augstspiediena iekārtu
- aizsprostu likvidēšana ar rokas instrumentiem
- cauruļvadu videoinspekcija

Ūdens apgāde, kanalizācija un apkure

- ūdens apgādes guļvadu nomaiņa un remonts
- maģistrālo kanalizācijas cauruļu nomaiņa un remonts
- ūdens un kanalizācijas stāvvadu nomaiņa un remonts
- apkures sistēmu cauruļvadu izbūve
- ārējās fekālās un lietuss kanalizācijas tīklu montāža
- siltumtrašu izbūve
- ūdens hidrantu montāža

Ēku tehniskā apkalpošana

24h avārijas dienesta pakalpojumi

Nekustamo īpašumu inženiersistēmu apkalpošana uz līguma pamata, kurā ietilpst:

- karstā un aukstā ūdens apgādes tīklu apkalpošana
- iekšējo apkures sistēmu apkalpošana
- kanalizācijas tīklu apkalpošana
- individuālo siltummezglu apkalpošana
- elektroapgādes tīklu apkalpošana
- skaitītāju rādījumu nolasīšana